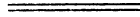

DE ENGELLEN

DOOR A. C. GAEBELEIN

J. N. VOORHOEVE - s GRAVENHAGE

HOOFDSTUK I.

De Hemelen en hun heerlijkheid. — Onmetelijke afstanden. — De oude volken en de Sterrenkunde. — Is de mensch het eenige intellectuele schepsel in het Heelal? — Zijn de sterren bewoond? — Prof. Lowell en Mars. — Het antwoord van den Bijbel.

„De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk.” (Ps. 19 : 2.)

Hoe wonderbaar zijn deze hemelen! De eindige geest van den mensch duizelt bij het luisteren naar de wonderen, die de sterrenkunde ons verhaalt. Zij vervult het hart met eerbied en ontzag en doet den mensch zijn eigen nietigheid gevoelen. Driehonderdtachtig-duizend K.M. van onze aarde verwijderd is de maan, onze satelliet — zoo dichtbij en toch zoo onbekend. Het licht legt 300.000 K.M. per seconde af, zoodat het slechts één en

een derde seconde noodig heeft om den afstand tusschen de aarde en de maan af te leggen.

Onze naaste buur in ons zonnestelsel is de planeet Mars. Mars is gemiddeld 70 millioen K.M. van de woonplaats van den mensch verwijderd. Verondersteld, dat daar schepselen wonen, dan moet onze aarde hun een schitterende ster toeschijnen. Later komen we aan de planeet Saturnus, op 1500 millioen K.M. afstands van de aarde. De middellijn van Saturnus is negen en een half keer zoo groot als die van onze aarde, en die planeet is omringd door onmetelijke ringen, die een doorsnede hebben van ongeveer 360.000 K.M. En 4500 millioen K.M. van de zon verwijderd, bevindt zich de planeet Neptunus. Nog hooger zijn de oneindige hemelen. Daar, op honderden milliarden kilometers afstands van onze aarde, is elke ster een stralende zon. Welke ster wij ook naderen, wij vinden er een zon als een verblindenden vuurgloed. Deze ontelbare middelpunten van licht, warmte, electriciteit en aantrekkingskracht lijken ons slechts kleine lichtende punten toe vanwege de kolossale afstanden, die ons van hen scheiden. De naastbijzijnde ster bevindt zich op een afstand 276.000 keer zoo groot als die, welke ons scheidt van de zon; dat is 40 biljoen kilometer van de aarde. Indien wij met de snelheid van een expres-trein, die 70 K.M. per uur aflegt, het luchtruim in-

vlogen naar de naastbijzijnde ster, zonder op-
onthoud of vertraging, zouden wij de plaats
onzer bestemming niet eerder bereiken dan na
een onafgebroken vlucht van 75 miljoen jaren.
Maar zelfs deze onbegrijpelijke afstand zinkt in
het niet bij het feit, dat zich op een afstand van
300.000 biljoen K.M. nog andere wonderbare
zonnen bevinden.

En nog verder? Een oneindig heelal! De
spiraalvormige nevelvlekken, die de machtige
telescopen binnen het bereik van het menselijk
oog brengen, zijn niet alle, zooals eenmaal ver-
ondersteld werd, bollen van een gasachtige stof,
maar vele ervan zijn opeenhooping van zonen-
nen, op zulk een afstand en zóó groot in getal,
dat de eindige geest van den mensch niet in staat
is, er uitdrukking aan te geven.

„Dan begrijp ik, dat alle sterren, die ooit aan
den hemel zijn waargenomen, de miljoenen lich-
tende punten, die den melkweg samenstellen, de
ontelbare hemellichamen van elke grootte en van
elke lichtsterkte, zonnestelsels, planeten en sa-
telliëten, die elkaar bij miljoenen en honderd
keer miljoenen in het ledig om ons heen op-
volgen, ja, dat alles wat de menselijke tong met
den naam „heelal” heeft aangeduid, in de on-
eindigheid niet meer vertegenwoordigt dan een
archipel van hemelsche eilanden, niet meer dan
een stad, midden in een dichtbevolkt land. In
deze stad van een grenzenloos land vertegen-

woordigt onze zon en haar stelsel slechts een enkel punt, een enkel huis temidden van miljoenen andere woningen.

„Is ons zonnestelsel een paleis of een hut in deze groote stad? Waarschijnlijk een hut. En de aarde? De aarde is een kleine, o zoo kleine kamer in de zonnewoning!”¹⁾

De hemelen vertellen Gods eer! Van de vroegste tijden al heeft de mensch zich beziggehouden met de hemelen en hun ondoorgrondelijke mysteriën. De sterrenkunde en de sterrenwichelarij waren de voornaamste bezigheden van de wijze mannen in Egypte, Assyrië, Babyionië en andere oude rijken. De geïnspireerde pen van David, Juda's grooten koning, vermeldt ons, hoe hij deze machtige hemelen beschouwde. „Als ik Uwen hemel aanzie, het werk Uwer vingeren, de maan en de sterren, die Gij bereid hebt, wat is de mensch, dat Gij zijner gedenkt? En de zoon des menschen, dat Gij hem bezoekt?” (Ps. 8 : 4, 5.)

Hij stond verwonderd over de nederbuigende goedheid van den machtigen Schepper, die al deze zonnen en sterren uit niets in aanzijn riep en Die toch gedacht aan den mensch, het schepsel uit het stof. Hij voelde, wat ieder verstandig menschelijk wezen moet voelen, dat deze aarde slechts een korrel zand is aan de groote oevers

¹⁾ Camille Flammarion.

van het heelal, en de mensch het nietige schepsel op deze kleine vlek.

Hier rijst een andere vraag. Is de mensch in deze oneindige ruimte, temidden van die miljoenen en miljoenen lichtende werelden het eenige schepsel van God, dat een geest heeft om deze meesterwerken Gods waar te nemen en te bewonderen? Heeft God geen andere met verstand begaafde schepselen, die Hem om al Zijn werken loven en Hem dienen? Zijn die miljoenen sterren zonder bewoners? Is onze wereld de eenige wereld, die bewoond wordt door een geslacht, bekwaam om God en Zijn werken te kennen? Als de mensch het eenige schepsel van God is, dat door Hem begaafd werd met het vermogen, Zijn schepping te doorzoeken, Zijn werken te bewonderen en Hem er voor te prijzen, hoe klein is dan de lof en de eer, die Hem door Zijn schepselen wordt toegebracht! De groote meerderheid van ons geslacht, ofschoon wandelend met opgeheven hoofd, heeft slechts oog voor de dingen van het stof, en denkt nooit aan Hem, Die alles geschapen heeft. En, wat nog erger is, duizenden en duizenden ontkennen het bestaan van een persoonlijk God, spreken over de stof als eeuwig, met een zelfstandig bestaan; spreken over de aarde en de hemelen als het resultaat van een denkbeeldig evolutionnair proces, waar-

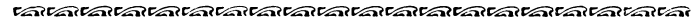
van het hoe en waarom altijd een ondoordringbaar mysterie zal blijven. Een zeer klein gedeelte van ons geslacht eert en prijst God.

Zou God op al die werelden geen andere schepselen geschapen hebben, die Hem en Zijn schepping prijzen, dan den mensch, wonende op den kleinen bol, dien wij aarde noemen ?

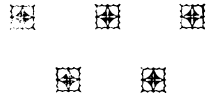
Deze vraag is niet nieuw. De ouden hebben er reeds over nagedacht. Eeuwen lang heeft zij verschillende groote geesten onder de menschen beziggehouden. Sterrenkundigen heeft men gevraagd, of er andere bewoonde werelden waren, en zij hebben dikwijls een bevestigend antwoord gegeven. Eenige jaren geleden, gedurende een verblijf in Arizona, bezochten wij ook Flagstaff. Wij vroegen den alom bekenden sterrenkundige Professor Lowell om een onderhoud. In dien tijd werd er in de astronomische wereld veel gesproken over Mars en over de mogelijkheid, dat er op die planeet hoog-ontwikkelde schepselen wonen. Professor Lowell was ook deze meening toegedaan. Hij had door zijn prachtige telescoop waargenomen, dat sommige lijnen aan de oppervlakte van Mars veranderden, en hij beweerde ontdekt te hebben, dat men er bezig is, reusachtige kanalen te graven. Hij had verscheidene fotografieën genomen, die de veronderstelde werkzaamheden van intelligente schepselen aantoonde. Hij liet ons deze foto's zien. Toen wij gelegenheid kregen, hem enkele vra-

gen te stellen, die onze nieuwsgierigheid moesten bevredigen, bemerkten wij, dat hij ons niet kon antwoorden. „Wat voor schepselen denkt ge, dat er op Mars leven?” „Ik weet het niet.” „Van welk ras zijn zij en hebben zij een lichaam gelijk aan het onze?” „Ik weet het niet.” „Indien er werkelijk schepselen zijn, waar komen ze dan vandaan?” „Ik weet het niet.” Zoo gingen wij dus weg, nadat wij wel de prachtige telescoop op den berg en de mooie fotografieën bewonderd hadden, maar er niets wijzer door geworden waren. Het is bijna algemeen door de meest vooraanstaande sterrenkundigen toegegeven, dat Mars de eigenschappen bezit, die een leven, als wij op onze aarde kennen, mogelijk maken. Evenals onze aarde, bezit Mars vasteland en oceanen. De spectroscop heeft aangetoond, dat Mars een atmosfeer heeft als de onze : er is zuurstof en stikstof. Maar wie kan vertellen van de andere zonnen en haar planeten en haar mogelijke bewoners ?

Van de gissingen der wetenschap wenden wij ons tot de openbaring van God, tot den Bijbel. Geeft het Woord van God een antwoord op onze vraag omtrent andere schepselen in de onmetelijke ruimte, die wij de hemelen noemen, door wie God als Schepper gekend wordt; die Zijn werken kennen en Hem dienen ? En indien er zulke schepselen bestaan, wie zijn zij, waar

zijn zij en wat doen zij? De Bijbel zwijgt niet op deze vragen. Gods heilig Woord geeft ons een antwoord. Er is een ander geslacht van schepselen, hooger dan de mensch. Dit zijn de Engelen, de hemelsche heirscharen, de bewoners der hemelen, de ontelbare menigte van Gods ongeziene dienaren.

HOOFDSTUK II.

De veelvuldige vermelding der Engelen in het Oude zoowel als in het Nieuwe Testament. — De sadduceën en de modernen. — Getuigenis van Christus omtrent de Engelen. — Mythologieën van andere volken. — De Engelen van hooger rang dan de menschen. — „De zonen Gods juichten.” — De ontelbare menigte der Engelen. — De Aartsengel, Serafijnen en Cherubijnen.

Van Genesis tot Openbaring wordt er telkens melding gemaakt van de Engelen, honderd-acht keer in het Oude Testament en honderd-zestig keer in het Nieuwe Testament. Zij worden de heele gewijde geschiedenis door gezien. Hun werkzaamheid in het verleden in den hemel en op de aarde wordt in beide Testamenten vermeld ; ook wordt hun toekomstige roeping profetisch geopenbaard. Er kan daarom geen twij-

fel zijn aan het bestaan van deze bovennatuurlijke wezens, want het Woord van God spreekt van hen als zoodanig. De secte der sadduceën onder de Joden geloofde niet aan Engelen. (Hand. 23 : 8.) Het hedendaagsche modernisme, het sadduceïsme der twintigste eeuw, ontkent eveneens hun bestaan. De vernietigende kritiek, waaruit het modernisme geboren werd, beweert, dat het geloof aan Engelen moet worden teruggebracht tot den tijd der verbanning, toen de Joden in aanraking kwamen met de Babylonische en Perzische mythen. Als zoo vele kostbare dingen in het Woord van God zou het geloof aan Engelen van Babylonischen oorsprong zijn. Wij kunnen ons met deze zoogenaamde „wetenschappelijke” uitvindingen niet vereenigen.

Tegenover al deze menschelijke ontkenningen toch stellen wij slechts één getuigenis, dat van den Zoon van God, onzen Heere Jezus Christus. Wat heeft *Hij* van de Engelen gezegd? Hij bevestigde de leeringen omtrent de Engelen uit de Hebreeuwsche Schriften. Hij sprak over hen als wezenlijke schepselen. In Zijn gelijkenissen aangaande het Koninkrijk noemt Hij hen de maaiers bij het einde dezer eeuw. Hij sprak van hen in verband met Zijn wederkomst. Hij berispte Petrus' daad, toen deze Hem in den hof wilde verdedigen, met een verwijzing naar de Engelen : „Meent gij, dat Ik Mijnen Vader nu

niet kan bidden en Hij zal Mij meer dan twaalf legioenen Engelen bijzetten?" (Matth. 26 : 53.) Hij beschreef hun natuur zoowel als hun belangstelling in hetgeen op de aarde gebeurt, (Luk. 15 : 10.) en hoe zij in de dagen van Zijn Koninkrijk worden gezien, opklimmende en nederdalende op den Zoon des menschen. (Joh. 1 : 52.) Het modernisme geeft op deze getuigenissen van onzen Heiland een antwoord, Hem op zulk een wijze onteerende, dat wij niet in twijfel kunnen zijn omtrent de bron, waaruit deze ongeloovige theorieën voortkomen. Zij zeggen, dat onze onfeilbare Heer, Hij, die de Waarheid is, Zich in Zijn onderwijs schikte naar de dwaalbegrippen dergenen, tot wie Hij Zich richtte. Zij beweren, dat Hij misschien wist of misschien niet wist, dat Engelen nooit hebben bestaan, maar dat Hij Zich aanpaste aan het geloof, dat de Joden in Zijn dagen hadden aangenomen.

Wij voegen aan hetgeen wij opgemerkt hebben, nog één argument toe. Zooals wij later zullen aantonen, werd onze Heiland na Zijn opstanding in Zijn verheerlijkte menschheid verheven tot een plaats, zooveel treffelijker dan de Engelen, als Hij uitnemender naam boven hen geërfd heeft. (Hebr. 1 : 4.) Wanneer nu de Engelen slechts denkbeeldige schepselen zijn, die niet bestaan, moeten wij hieruit afleiden, dat Zijn

verheerlijking bij den Vader ook slechts denkbeeldig en geen werkelijkheid is.

Zoals elke leer van het modernisme, doet ook de loochening der Engelen afbreuk aan de Godheid en heerlijkheid des Heeren Jezus.

De mythologieën van de meeste oude volken spreken van dergelijke schepselen. De Babylonische stelde hen voor als goden, die boodschappen van de goden naar de menschen overbrengen. De Romeinsche en Grieksche godenleer had haar genieën, halfgoden, boschgoden, nymfen en naiaden, die de aarde bezochten. Hesiodus, na Homerus de eerste Grieksche poëet, zeide: „Millioenen geestelijke wezens doorwandelen de aarde.” Egypte en de Oostersche volken geloofden in zulke bovennatuurlijke, onzichtbare schepselen. Dit geloof is zoo goed als algemeen. Mythologieën zijn de zwakke en onzuivere echo's van een gemeenschappelijke, oorspronkelijke kennis, welke het bezit is van het volk. Indien zulke wezens van een hooger rang dan de mensch niet bestonden, zouden wij ze niet in het traditioneele geloof der oude volken vinden.

De Bijbel zegt ons, dat de Engelen een soort van schepselen vormen, hooger dan de mensch. De mensch is een weinig minder gemaakt dan de Engelen. (Ps. 8 : 6 ; Hebr. 2 : 7.)

Deze woorden rekenen af met een andere verkeerde opvatting. Sommigen leeren, dat de geloovigen, die sterven, evenals de kinderen, Engelen worden. Een mensch kan nooit een Engel worden, want de Engelen zijn onderscheiden van de menschelijke wezens. De verlostte mensch wordt door de verzoening van Christus niet opgeheven tot de waardigheid van een Engel, maar in Christus wordt de mensch in een hooger rang geplaatst dan de Engelen ooit kunnen bekleeden.

Wanneer zijn zij geschapen? De Bijbel geeft geen beslist antwoord op deze vraag. Maar er is tenminste één passage, waaruit wij de gevolgtrekking kunnen maken, dat zij in den beginne geschapen werden, toen God de hemelen en de aarde geschapen heeft. We lezen toch in Genesis 1 : 1 : „*In den beginne* schiep God den hemel (letterlijk : de hemelen) en de aarde.” Wanneer dat begin was, zal geen geleerde ooit kunnen uitvinden. Misschien bestond de aarde, in een anderen toestand dan nu, al millioenen jaren voordat ze in den toestand gebracht werd, zooals we dien beschreven vinden in Genesis 1 : 2, enz. Het moet geweest zijn ten tijde van die oorspronkelijke schepping, dat God de Engelen geschapen heeft, over welke schepping ons niets wordt vermeld in Genesis 1 : 2, enz.

Alles werd door Hem geschapen *in* Zijn Zoon, ¹⁾ d. w. z. *in de kracht van* den Zoon. (Door Diens inwendige kracht ontstond de schepping en kan dus *Zijn* schepping genoemd worden.) Alles werd ook door middel van Hem en tot of voor Hem geschapen, „zienlijke en onzienlijke dingen, tronen, heerschappijen, overheden en machten.”

In de schoone woorden, waarmede God Job antwoordde uit een onweder, (Job 38 : 4—7.), vinden we de volgende zinspeling op den tijd, dat de Engelen geschapen werden : „Waar waart gij, toen Ik de aarde grondde? Geef het te kennen, indien gij kloek van verstand zijt. Wie heeft hare maten gezet? Want gij weet het; of wie heeft over haar een richtsnoer getrokken? Waarop zijn hare grondvesten nedergezonden? Of wie heeft haren hoeksteen gelegd? Toen de morgensterren tezamen vroolijk zongen, en al de kinderen (letterlijk : zonen) Gods juichten?”

Dat God hier verwijst naar de schepping, is volkomen duidelijk. De Engelen waren er dus al, toen God den grondslag van de aarde gelegd heeft bij de eerste schepping. En toen zij Zijn scheppingswonderen aanschouwden, juichten zij.

¹⁾ Zie Kol. 1 : 16, waar in 't oorspronkelijke het woordje „in” voorkomt in 't begin van het vers, terwijl men aan 't eind 't woordje „door” vindt, 't welk betekent „door middel van”.

Wij moeten den naam, die hun gegeven wordt, niet over 't hoofd zien. In de oorspronkelijke taal heeten zij *de zonen van God*. Zes keer lezen we van de zonen (kinderen) van God in het Oude Testament, soms genoemd de kinderen der machtigen en der sterken. (Gen. 6 : 2 ; Job 1 : 6 ; 2 : 1 ; 38 : 7 ; Ps. 29 : 1 ; 89 : 7.) Wij willen hier echter bij opmerken, dat Engelen wel de zonen van *God*, maar nooit de zonen des *Heeren* genoemd worden. In het Hebreeuwsch is het altijd *Bnai*¹⁾ *Elohim* (Elohim is Gods naam als Schepper) en nooit *Bnai Jehovah*. (Jehovah = HEERE.) De *Bnai Jehovah* (Deut. 14 : 1.) zijn zondaars, die in kinderlijke betrekking tot God gekomen zijn. De *Bnai Elohim* zijn niet-gevallen schepselen, als zonen van God geschapen. De Engelen zijn de zonen van God in de eerste schepping ; door genade verlorene zondaars zijn de zonen van God in de nieuwe schepping.

Aangezien zij geslachtloos zijn, volgens het getuigenis des Heeren Jezus: „In de opstanding nemen zij niet ten huwelijk, noch worden ten huwelijk uitgegeven, maar zij zijn als Engelen Gods in den hemel,” (Matth. 22 : 30.) en zij daarom niet zooals het menschelijk geslacht vermenigvuldigen, werden zij allen in den

¹⁾ Bnai is het Hebreeuwsch voor zonen.

beginne tegelijk geschapen. De Schrift deelt ons mede, dat hun getal zeer groot is. Daniël zag hen in één van zijn nachtelijke visioenen vóór den troon : „Duizendmaal duizenden dienden Hem en tienduizendmaal tienduizenden stonden vóór Hem.” (Dan. 7 : 10.) Johannes vertelt ons van zijn visioen, overeenkomende met dat van Daniël : „En ik zag en ik hoorde een stem veler Engelen rondom den troon en de dieren en de ouderlingen, en hun getal was tienduizendmaal tienduizenden en duizendmaal duizenden.” (Openb. 5 : 11.) Hebreëen 12 : 22 spreekt ook van „vele duizenden der Engelen.” (Letterlijk : myriaden.) Een menigte des hemelschen heirlegers verscheen bij de geboorte van Christus, opnieuw juichend bij het begin van een nieuwe schepping. (Luk. 2 : 13.)

Hoe groot hun getal is, weet alleen de Heere Zebaoth, de Heere der heirscharen.

De Schrift leert ons, dat er in de wereld der Engelen, dat uitgestrekte rijk van licht en heerlijkheid, verschillende orden zijn. In Efeze 1 : 21 en Kol. 1 : 16 lezen we van overheden, tronen, heerschappijen en machten, welke in deze onzichtbare wereld gevonden worden.

Wij weten ook, dat er een Aartsengel is. Het Christendom spreekt van Aartsengelen en volgt daarbij zekere traditioneele opvattingen over verschillende Aartsengelen, maar in de Schrift

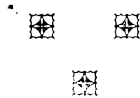
wordt er maar één genoemd. Zijn naam is Michaël, wat beteekent: Wie is gelijk aan God? Deze naam komt drie keer voor. In Daniël 12: 1, waar melding gemaakt wordt van zijn speciale taak ten behoeve van het overblijfsel van Israël. Hier wordt hij de Groote Vorst genoemd. In den brief van Judas, vers 9, waar wij lezen, dat hij met den duivel handelde over het lichaam van Mozes. En in Openb. 12, waar hij verschijnt als de zegevierende leider van de hemelsche heirscharen tegen Satan en zijn Engelen.

Dan vinden we Gabriël in de Schrift. Gabriël beteekent: de Machtige. Joden zoowel als Christenen hebben hem ook een Aartsengel genoemd, echter zonder eenigen Schriftuurlijken grondslag, want hij wordt in den Bijbel nooit bij dien naam genoemd. Hij is een grootsche figuur. Hijzelf getuigt van de verheven plaats, die hij bekleedt, want hij zeide tot Zacharias, den dienstdoenden priester: „Ik ben Gabriël, die voor God sta.” (Luk. 1 : 19.) Van den troon van God werd hij uitgezonden om (behalve de aankondiging van de geboorte van Johannes den Dooper) twee van de voornaamste boodschappen, die ooit uit den hemel werden gezonden, naar de aarde over te brengen. Toen Daniël zijn gebed van verootmoediging bad, moest Gabriël het antwoord van God aan den biddenden profeet brengen. In minder dan geen tijd doorvloog hij de onmetelijke ruimte, om Daniël te bereiken

en zijn gebed te onderbreken. (Dan 9 : 21—23.) Maar de voornaamste van alle boodschappen, die ooit een Engel naar de aarde bracht, was de boodschap, die door Gabriël gebracht werd tot de Maagd Maria, om haar de vleeschwording van den Zoon van God aan te kondigen. (Luk. 1 : 26—38.)

De Cherubijnen en Serafijnen zijn Engelen van hooge orde, en worden altijd gezien in verband met den troon van God. De Serafs verschijnen alleen in Jesaja's tempelvisioen. (Jes. 6.) Ezechiël en Johannes in de Openbaring zagen de Cherubijnen als „levende wezens.” (Dit is een letterlijke vertaling van het woord, dat in de meeste Bijbels overgezet werd door „dieren.”)

En nu, vóórdat wij in de Schriften een onderzoek instellen naar de natuur der Engelen, hun gedaante, hun woonsteden, hun dienst in het verleden en in het heden, hun wonderbare verhouding tot de toekomstige gebeurtenissen en hun heerlijke openbaring in de toekomstige eeuw, moeten wij onze aandacht schenken aan den Persoon, die zoo dikwijls in het Oude Testament vermeld wordt als de Engel des Heeren.

HOOFDSTUK III.

De Engel des Heeren. — Niet een geschapen Engel, maar de Heere Zelf. — Hagar en de Samaritaansche vrouw. — Abraham in Mamré. — De Heere zijn gast. — Gebed voor Sodom. — Bij Izaks offer. — Jakob en de Engel. — De Engel te Pniël. — In den brandenden braambosch. — Bileam. — Jozua ziet Hem als aanvoerder der hemelsche heirscharen. — Gideon en Manoach. — De verderving van het leger van Assyrië. — De Engel des Heeren in het boek de Openbaring.

De eerste maal komt het woord Engel in de Schrift voor in het zestiende hoofdstuk van het Boek Genesis. Hagar, de slavin, is genoodzaakt de tent van Abraham te verlaten ; zij vlucht voor Sara. „En de Engel des Heeren vond haar aan een waterfontein in de woestijn, aan de fontein op den weg van Sur.” (Gen. 16 : 7.) Deze Engel des Heeren (Hebreeuwsch : Malach-Je-

hovah) is Jehovah, de Heere, Die Zich op verschillende tijden openbaarde : in het gewaad van een Engel en meestal in de gedaante van een mensch. Deze Engel des Heeren is niet een boodschapper, door God gezonden, maar een openbaring van God. Jehovah, de „Ik ben,” is de Zoon van God. Daarom vinden wij in de herhaalde verschijningen van den Engel des Heeren zeer belangrijke openbaringen van den Zoon van God, vóórdat Hij in het vleesch verscheen. We zullen zien, dat bij elke verschijning van den Engel des Heeren de kenteekenen Zijner Godheid aanwezig zijn.

Het is merkwaardig en van groot belang, dat de oude Joden in hun overleveringen den Engel des Heeren beschouwden niet als een gewonen Engel, maar als den eenigen Middelaar tusschen God en de wereld, aan Wien zij den naam *Metatron* gaven. Zij noemden hem „den Engel des aangezichts,” (Jes. 63 : 9.) omdat Hij altijd het aangezicht van God aanschouwt, en zij spreken van Hem als van de hoogste openbaring van den onzichtbaren God; van Eén, die deel heeft aan Gods natuur en majesteit. Zij spreken van Hem als de Schechinah. (Wolk der heerlijkheid.) De Talmud zegt : „De *Metatron*, de Engel des Heeren, is met den hoogen God vereenigd door gelijkheid van natuur;” terwijl een andere bron over hem spreekt als „hebbende heerschappij over alles, wat geschapen is.” De zeer oude

Midrash, bekend als *Otiot de Rabbi Akiba*, geeft de volgende omschrijving omtrent den Engel des Heeren : „De Metatron is de Engel, de vorst der wet, de vorst der wijsheid, de vorst der kracht, de vorst der heerlijkheid, de vorst des tempels, de vorst der koningen, de vorst der heerschers, der hoogen en verhevenen.” Deze oude Joodsche bronnen vereenzelvigen dus den Engel des Heeren, dien zij Metatron noemen, met den Messias; dus met God. Dit was ook het standpunt van de latere Joden. Het tweede gedeelte van Maleachi 3 : 1 bekrachtigt deze verklaring. De Engel des Verbonds, over wien daar gesproken wordt, is Jehovah.

Wij zullen in het kort enkele verschijningen van den Engel des Heeren nagaan.

Zooals in 't begin van dit hoofdstuk werd opgemerkt, verscheen Hij het eerst aan Hagar. Deze verschijning openbaart de liefde van Hem, die gekomen is om te zoeken en zalig te maken wat verloren was. Hij vond haar bij een waterfontein in de woestijn. Alles van haar en haar verdriet wetende, vroeg hij : „Van waar komt gij en waar zult gij heen gaan?” Hij openbaarde Zichzelf als de alwetende God, die de geheimen van haar leven kende en haar beloften deed, als geen geschapen Engel had kunnen doen. En Hagar noemde den naam des

Heeren, Dien zij in de gedaante eens Engels van aangezicht tot aangezicht gezien had : „Gij God des aanzien.” Hij had haar geheim blootgelegd en haar de toekomst geopenbaard. — Hij is Dezelfde, die vele eeuwen later, toen Hij in het vleesch verschenen was, een andere vrouw ontmoette bij de waterfontein in Samaria, wier geheimen Hij openbaarde; en ook zij beleed, dat Hij was de Alwetende. „Ziet een mensch, die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb, is Deze niet de Christus?” (Joh. 4 : 29.)

Jaren later zat Abraham, toen de dag heet werd, in de deur van zijn tent. Plotseling stonden er drie vreemdelingen tegenover hem. Hij verliet de deur van zijn tent en liep hun tegemoet. Voor één van hen, misschien den middelste, knielde hij neer en sprak hem aan als Heere. Deze bezoeker moet eenig teeken van waardigheid aan zich gehad hebben, dat de man des geloofs hem dadelijk herkende. Zijn metgezellen waren twee Engelen. (Gen. 19 : 1.) Abraham zette zijn gasten een maaltijd voor, en de Heere beloofde Abraham een zoon. De twee Engelen vertrokken ; de Heere echter bleef nog bij Abraham, Zijn vriend. Toen sprak Hij: „Zal Ik voor Abraham verbergen, wat Ik doe?” — Dezelfde stem zeide in de opperzaal, waar Hij met Zijn discipelen vergaderd was : „Ik heet u niet meer dienstknechten, want de dienstknecht weet niet,

wat zijn heer doet ; maar Ik heb u vrienden genoemd, want al wat Ik van Mijnen Vader gehoord heb, dat heb Ik u bekend gemaakt.” (Joh. 15 : 15.) — Abrahams voorspraak voor Sodom was gericht tot den Heere, toen Deze in menschelijke gedaante vóór hem stond. Abraham kende Hem als den Rechter, want hij zeide tot Hem : „Zou de Rechter der gansche aarde geen recht doen?” (Gen. 18 : 25.) Toen ging de Heere weg naar Sodom, waar de twee Engelen Hem reeds waren voorgegaan. Merkwaardig is Gen. 19 : 24 : „Toen deed de Heere zwavel en vuur over Sodom en Gomorra regenen van den Heere uit den hemel.” De Heere op aarde roept tot den Heere in den hemel, om het oordeel te brengen over de goddelooze steden. — Hij is het, die in de dagen van Zijn omwandeling op aarde zeide : „Ik en de Vader zijn Eén ;” Dezelfde, die in de toekomstige dagen de wereld zal oordeelen in rechtmatigheid, want „de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel den Zoon gegeven.” (Joh. 5 : 22.)

In het land Moria, op den offerberg, verschijnt Hij opnieuw. Abraham heeft het bevel gekregen, zijn zoon te nemen, zijn eenigen zoon, dien hij liefhad, en hem als een brandoffer te offeren. En Hij, die tegenwoordig was, die toezag, die alle dingen wist, die tusschenbeide trad, toen het mes werd opgenomen om te slachten, wist, dat

Hijzelf het Offer zou zijn, als Zijn ure gekomen was. Toen Abraham tot Izak zeide : „Mijn zoon, God zal Zichzelven een lam ten brand-offer voorzien,” wist Hij, dat *Hij* dat lam zou wezen. „En de Engel des Heeren riep tot hem van den Hemel en zeide : „Abraham, Abraham!” En hij zeide: „Zie, hier ben ik!” Toen zeide Hij : „Strek uwe hand niet uit aan den jongen, en doe hem niets, want *nu weet Ik*, dat gij God vrezende zijt en uwen zoon, uwen eenige, van Mij niet hebt onthouden.” (Gen. 22 : 11, 12.) Deze Engel vereenzelvigd zich hier met God. Abraham wist, dat het de Heere was, want hij noemde de plaats : „De Heere zal het voorzien.” En toen de Engel des Heeren ten tweeden male tot Abraham riep, deed Hij Abraham zulke rijke beloften, als nooit een geschapen Engel had kunnen doen. De Zoon van God was hier in de gedaante eens Engels aanwezig, dezelfde, die, toen Hij op aarde was, zeide : „Eer Abraham was, ben ik.”

Jakob kende Hem goed, want de Engel des Heeren had zich meer dan eens aan hem geopenbaard in zijn leven vol moeite en strijd, dat geëindigd is in overwinning. Toen de oude patriarch op zijn sterfbed, Jozefs zonen zegenende, zeide : „De God, voor Wiens aangezicht mijne vaders, Abraham en Izak, gewandeld hebben, die God, Die mij gevoed heeft van dat ik was,

tot op dezen dag ; die Engel, Die mij verlost heeft van alle kwaad, zegene deze jongeren,” (Gen. 48 : 15, 16.) wist hij, dat de Engel des Heeren niemand anders was dan de Verlosser, de „Heilige Israëls”, zooals de profeet Jesaja Hem zoo dikwijls noemt. Hij verscheen hem als de Engel in den droom en zeide toen tot hem: „Ik ben de God van Bethel.” (Gen. 31 : 11, 13.)

Maar de heerlijkste verschijning van deze hemelsche figuur had Jakob bij de beek Jabbok. Daar was hij alleen. Opeens verscheen er een man, die met hem begon te worstelen. Toen de dag aanbrak, vroeg deze geheimzinnige man aan Jakob : „Hoe is uw naam ?” En hij zeide : „Jakob.” En Hij zeide : „Uw naam zal voortaan niet Jakob heeten, maar Israël, want gij hebt u vorstelijk gedragen met God en met de menschen en hebt overmocht.” (Gen. 32 : 24 — 32.) Wie was Hij ? De moderne kritiek veronderstelt, dat Jakob een nachtmerrie gehad heeft, veroorzaakt door zijn doodelijke vrees voor Ezau! Jakob wist, Wien hij van aangezicht tot aangezicht gezien had, want hij noemde den naam dier plaats Pniël : „Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht.” Hoséa getuigt hiervan in zijn profetie : „Ja, hij gedroeg zich vorstelijk tegen den Engel en overmocht hem ; hij weende en smeekte Hem. Te Beth-El vond hij Hem en aldaar sprak Hij met hem, namelijk de Heere, de God der heirscharen ; Heere is

Zijn gedenknaam.” (Hos. 12 : 4, 5.) — Hij, die bij Jakob was, de Engel, de Verlosser, is De-zelfde, die de Zijnen de belofte naliet : „Zie, Ik ben met ulieden al de dagen, tot aan de vol-einding der wereld.”

Mozes heeft Hem aanschouwd in den brandenden braambosch. De braambosch staat in vlam, maar wordt niet verteerd. Uit het vuur komt de stem van den Engel des Heeren. Hij is in het midden van den brandenden braambosch. Mozes krijgt het bevel, zijn schoenen uit te trekken, want hij staat op heiligen grond, in de tegenwoordigheid van den Heilige. En als die stem spreekt en hem openbaart wie Hij is, dan verbergt Mozes zijn aangezicht, want hij is bevreesd, niet om een Engel, maar om God te zien. De Engel des Heeren in den brandenden braambosch zeide : „Ik ben de God uws vaders, de God van Abraham, de God van Izak, de God van Jakob . . . Ik zal zijn, die Ik zijn zal.” Hij zeide ook tot Mozes, dat Hij de smarten van Zijn volk kende, dat Hij hun verdrukking zag en hun geschrei hoorde en dat Hij wilde komen om hen te verlossen en hen te brengen naar een land, vloeiende van melk en honig.

„In al hunne benauwdheid was Hij benauwd en de Engel Zijns aangezichts heeft hen behouden. Door Zijne liefde en door Zijne genade heeft Hij hen verlost, en Hij nam hen op en Hij

droeg hen al de dagen van ouds.” (Jes. 63 : 9.) De Engel in den brandenden braambosch is dezelfde als de liefhebbende, medelijdende Christus, Die nu is gezeten ter rechterhand Gods en alles ziet en weet en hoort ; die alle macht heeft om te verlossen en te ondersteunen.

Dezelfde Engel was met Israël in de woestijn. Hij was hun Gids en hun Verzorger. Hij had hen uit Egypte geleid. (Num. 20 : 16.) In de geschiedenis van Bileam ontmoeten we Hem weer. En terwijl de blinde heidensche profeet den Engel niet zag, werd deze wel gezien door zijn ezelin. (Num. 23 : 31—33.)

De Engel des Heeren was met Zijn volk, toen zij het beloofde land binnentrokken. Toen zij in Gilgal gelegerd waren, waar de smaad van Egypte van hen werd afgewenteld, deed Jozua een wandeling naar de stad Jericho en zag haar machtige, bijna onneembare muren. Opeens stond er een man tegenover hem met een uitgetrokken zwaard. Jozua was niet bevreesd en ging tot hem om te vragen wie hij was. Maar toen de man hem bekend maakte, dat hij de Vorst van het heir des Heeren was, de groote Aanvoerder van de onzichtbare hemelsche machten, viel Jozua op zijn aangezicht ter aarde en aanbad Hem. Toen zeide de Vorst van het heir des Heeren hetzelfde tot Jozua, wat Hij veertig jaren geleden tot Mozes gesproken had :

„Trek uwe schoenen af van uwe voeten, want de plaats, waarop gij staat, is heilig.” (Joz. 5 : 13—15.) Het is de Engel, de Verlosser, de Beschermmer van Zijn volk, die hen altijd nabij is. De groote profeet Zacharia zag Hem in zijn eerste nachtelijke visioen in dezelfde hoedanigheid als Jozua. Hij verscheen aan den jongen profeet in de gedaante van een man, rijdende op een rood paard en gevolgd door een leger van ruiters, gereed om zich over Jeruzalem te ontfermen ; de Vorst van het heir des Heeren, de overste Leidsman onzer zaligheid, (Hebr. 2 : 10.) die eenmaal opnieuw zal verschijnen, rijdende op een wit paard en gevolgd door de heirlegers des hemels. (Openb. 19 : 11, enz.)

In het tweede hoofdstuk der Richteren verschijnt Hij te Bochim, de plaats des geweens. Geen andere Engel kon spreken zooals de Engel des Heeren daar sprak ; alleen de Heere Zelf kon uitdrukkingen als deze bezigen : „Ik heb ulieden uit Egypte opgevoerd en u gebracht in het land, dat Ik uwen vaders gezwoeren heb en gezegd : Ik zal Mijn verbond met ulieden niet verbreken in eeuwigheid. En ulieden aangaande, gij zult geen verbond maken met de inwoners dezes lands, hunne altaren zult gij afbreken. Maar gij zijt Mijner stem niet gehoorzaam geweest ; waarom hebt gij dit gedaan ?” Later in de geschiedenis der Richteren verscheen Hij nog aan Gideon. Daar wordt Hij ook de Heere

genoemd. (Richt. 6 : 14.) Gideon sprak hem aan als „*Adonai*,” Heer, en zeide, dat hij Hem een geschenk wilde brengen. De Engel des Heeren raakte het aan met zijn staf en er ging vuur op uit de rots en verteerde het. Plotseling was Hij verdwenen. Gideon was zeer bevreesd, maar de Heere stelde hem gerust en zeide: „Vrede zij u, vrees niet: gij zult niet sterven.” Ja, Hij is Dezelfde, die den vrede bracht: „*Jehovah Shalom*,” zooals Gideon zijn altaar noemde: De Heere, onze Vrede.

Nog meer beteekenisvol en leerzaam was Zijn bezoek aan Manoach en diens vrouw, wie Hij de geboorte van een zoon aankondigde. Manoach vroeg Hem Zijn naam. De Engel antwoordde, dat Zijn naam was „Wonderlijk.” Het is hetzelfde woord, dat Jesaja gebruikt, als hij de komst van den Messias voorspelt, het Kind, dat geboren, en de Zoon, die gegeven zal worden, en dat Zijn naam zal zijn „Wonderlijk.” Manoach en zijn vrouw brachten Hem ook een offer. (Richt. 13 : 19—22.) Toen handelde de geheimzinnige bezoeker wonderlijk. De vlam van het brandoffer steeg op naar den hemel en plotseling voer de Engel des Heeren op in de vlam van het altaar naar den hemel, vanwaar Hij gekomen was. — Het is een merkwaardige voorafschaduwing van het groote werk, dat Hij zou doen na Zijn vleeschwording, als Hijzelf het

offer zou zijn en na Zijn volbrachte werk ten hemel zou opvaren.

Het was deze sterke Engel des Heeren, die het leger van Assyrië versloeg. (2 Kon. 19 : 35.) Hij gaf daarbij een voorafschaduwning van de toekomstige bevrijding van Jeruzalem, wanneer alle Heidenen zich tegen Jeruzalem ten strijde zullen verzamelen. „Dan zal de Heere uittrekken en strijden tegen de Heidenen, en Zijn voeten zullen te dien dage staan op den Olijfberg.” (Zach. 14 : 1—4.) Dan zal Hij de goddeloozen vernietigen.

Wij vermelden ook nog 1 Kron. 21 : 16. „Als David zijne oogen ophief, zoo zag hij den Engel des Heeren, staande tusschen de aarde en tusschen den hemel met zijn uitgetrokken zwaard in zijne hand, uitgestrekt over Jeruzalem.”

In Psalm 34 : 8 wordt Hij gezien als de Engel, die beschermt en verlost. Rome heeft deze passage gebruikt voor haar leerstelling, dat Engelen moeten worden gevreesd en aanbeden.

Als wij het laatste boek van den Bijbel lezen, het Boek der Openbaring, zien we, dat de Heere Jezus Christus, Wiens volle heerlijkheid in dezen sluitsteen van den Bijbel wordt geopenbaard, weer verschijnt onder den zinnebeeldigen naam „Engel.” Het schijnt de bedoeling te zijn van den Heiligen Geest, ons er aan te herinneren, dat

Hij is de Engel des Verbonds uit het Oude Testament, die wederom optreedt met de beloften des Verbonds, en in den toorn des ontfermens gedenkt, wanneer de tegenwoordige bedeeing ten einde is gekomen. In Openb. 8 : 1—5 zien wij Hem als Priester, als Voorspraak der Joodsche heiligen, die in de groote verdrukking zijn in het laatste tijdperk der volken. Hij offert hun gebeden op het altaar en werpt dan het vuur van het oordeel op de aarde. In Openb. 10 verschijnt Hij als de sterke Engel, gekroond met een regenboog, het teeken des Verbonds, en Zijn aangezicht was als de zon en Zijn voeten waren als pilaren van vuur. Hij staat op de zee en op de aarde. Hij is het volmaakte beeld van Hem, Die spoedig zal komen om als Koning over de zee en de aarde te regeeren.

Wij hebben dit alles geschreven om aan te toonen, dat wij in onze verhandeling over de Engelen dezen Engel des Heeren moeten onderscheiden van de andere Engelen, daar Hij de Heere Zelf is.

Wij willen nu nader onderzoeken, wat de Schrift leert omtrent de Engelen in het algemeen, en omtrent den dienst, dien zij verrichten.

HOOFDSTUK IV.

*Engelen zijn geesten. —
Hebben zij lichamen? —
Onwetend Engelen herbergen. — Zij verschijnen in
zichtbare gedaanten. — Zij
hebben een eigen lichaam.
— Geen vleesch en been. —
Hemelsche en geestelijke
lichamen. — Christus' antwoord
aan de Sadduceën. —
De aard der lichamen niet
geopenbaard. — Waar wonen
zij? — De drie hemelen.*

Wat is de natuur der Engelen, deze wonderbare schepselen Gods? Het Woord van God antwoordt ons, dat het geesten zijn. „Zijn zij niet alle gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen?” (Hebr. 1 : 14.) Dit woord behoeft geen nadere verklaring.

Dikwijls wordt echter door geloovigen gevraagd: Hebben de Engelen een lichaam? En als zij een lichaam hebben, wèlk soort lichaam bezitten zij dan? Deze vraag omtrent de lichamelijkeheid van Gods Engelen eischt een nadere beschouwing.

Vele verklaarders der Schrift beweren, dat een geest onstoffelijk moet zijn, dat geestelijkheid de lichamelijke uitsluit en dat daarom de Engelen wezens zonder lichamen zijn. Wij weten uit de Schrift, dat zij in zichtbare, meestal in menselijke gedaante verschenen. Het blijkt, dat deze onzichtbare geesten, wanneer zij in zichtbare gedaante verschenen, niet altijd konden worden onderscheiden van gewone schepselen. In een aansporing tot herbergzaamheid lezen wij in Hebr. 13:1: „Vergeet de herbergzaamheid niet, want hierdoor hebben sommigen onwetend Engelen geherbergd.” Wij leeren hieruit, dat vrome Hebreërs in Oud-Testamentische tijden vreemdelingen in hun huizen ontvingen en herbergden, en later ontdekten, dat het boodschappers van God waren. (Bijv. bij Abraham.) Wij maken hieruit op, dat zij niet verschenen, zooals zij dikwijls worden uitgebeeld, met vleugels en een stralenkrans om het hoofd. Zij zagen er uit als gewone stervelingen.

Uit andere gedeelten der Schrift leeren wij, dat zij een wonderbaren glans en heerlijkheid verspreiden. Er staat, dat hun gewaad blinkend is, hun gezicht als de bliksem en hun heele verschijning wit als sneeuw. Hoe kan dit samengaan met de bewering, dat zij alleen geesten zijn? Men antwoordt dan, dat zij het vermogen bezitten, naar welgevallen in lichamelijke gedaante te verschijnen; dat zij het luchtruim doorklieven met

een snelheid, grooter dan die van het licht; dat zij onopgemerkt kunnen komen en gaan, maar ook zichtbaar kunnen verschijnen. Wij kunnen hier niets op aanmerken. Wij gelooven ook, dat deze heilige wezens het vermogen bezitten, een lichamelijke gedaante aan te nemen en te verschijnen en te verdwijnen naar Gods welgevallen. Maar dit is niet de vraag, waarmede wij ons bezighouden. Hebben zij als geestelijke wezens een lichaam? Het is niet de vraag, of zij de macht hebben, zich ermede te bekleeden, maar hebben zij altijd lichamen?

De Bijbel leert ons, dat de Engelen persoonlijkheid hebben en, ofschoon zij geesten zijn, hun eigen van andere schepselen onderscheiden lichaam hebben. Dat hun lichaam niet gelijk is aan het onze leeren wij uit de woorden van den opgestanen Heiland. Toen Hij plotseling temidden van Zijn discipelen verscheen, werden deze bevreesd. „En zij, verschrikt en zeer bevreesd geworden zijnde, meenden, dat zij een geest zagen. En hij zeide tot hen: wat zijt gij ontroerd? En waarom klimmen zulke overleggingen in uwe harten? Ziet mijne handen en mijne voeten, want ik ben het zelf; tast mij aan en ziet, want een geest heeft geen vleesch en beenen, gelijk gij ziet dat ik heb.” (Luk. 24 : 37—39.) Onze Heiland heeft ons dus uitdrukkelijk geleerd, dat een geest geen lichaam van vleesch en beenen heeft.

In het groote Opstandingshoofdstuk, het vijf-

tiende hoofdstuk van den eersten brief van Paulus aan de Korinthiërs, worden verschillende soorten van lichamen genoemd. De Geest van God spreekt van aardsche en van hemelsche lichamen. Hij zegt ons, dat er een natuurlijk en een geestelijk lichaam is. De mensch kreeg zijn aardsch, zijn natuurlijk lichaam van de aarde. Maar de Engelen werden nooit met zulk een lichaam bekleed; dit wordt ons geleerd door het woord uit de Schrift, dat de mensch een weinig minder gemaakt is dan de Engelen. De Engelen hebben geestelijke lichamen, dat wil zeggen, hemelsche lichamen, overeenkomende met hun verheven, heerlijke, geestelijke natuur.

Behalve dit algemeene feit, hebben we nog positieve inlichtingen van de lippen des Heeren.

De Sadduceën, die het bestaan van Engelen en ook de Opstanding loochenden, kwamen eens tot Jezus en vroegen Hem: „Meester! Mozes heeft ons geschreven: zoo iemands broeder sterft, die een vrouw heeft en hij sterft zonder kinderen, dat zijn broeder de vrouw nemen zal en zijnen broeder zaad verwekken. Er waren nu zeven broeders en de eerste nam een vrouw en hij stierf zonder kinderen. En de tweede nam die vrouw en ook deze stierf zonder kinderen. En de derde nam die vrouw, en desgelijks ook de zeven, en hebben geen kinderen nagelaten en zijn gestorven. En ten laatste na allen stierf ook de vrouw. In de opstanding dan, wiens vrouw van

dezen zal zij zijn, want die zeven hebben haar tot een vrouw gehad?” (Luk. 20 : 28—33.) Naar alle waarschijnlijkheid was dit verhaal er een van hun eigen uitvinding om den Heere Jezus Christus te verstrikken. Het antwoord, dat Hij geeft, bevat de inlichting omtrent de lichamelijke der Engelen: „En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: De kinderen dezer eeuw trouwen en worden ten huwelijk uitgegeven, maar die waardig zullen geacht zijn, die eeuw te verwerpen en de opstanding uit de dooden, zullen noch trouwen, noch ten huwelijk uitgegeven worden. Want zij kunnen niet meer sterven, want zij zijn den Engelen gelijk en zij zijn kinderen Gods, dewijl zij kinderen der opstanding zijn.”

Hier leert de Heiland ons, dat de Engelen lichamen hebben. De logische gevolgtrekking is, dat de Engelen lichamen hebben, maar dat deze lichamen verschillend zijn van het menscheijk lichaam, omdat de Engelen niet trouwen, noch ten huwelijk worden uitgegeven en niet sterven. Hier vinden we ook een aanwijzing omtrent de opstandingslichamen der verlostten; zij zullen, tenminste wat deze twee dingen betreft, gelijk zijn aan de lichamen der Engelen. Onze opstandingslichamen zijn onsterfelijke lichamen en de aardsche, echtelijke verhouding zal niet meer bestaan. De hoogste openbaring betreffende het lichaam der verlostten na de opstanding wordt ons gegeven nadat de Heere Jezus Christus uit

de dooden is opgestaan. De Geest van God zegt ons, dat onze lichamen zullen gelijk zijn aan Zijn verheerlijkt lichaam. Zooals wij aantoonde, spreekt de Heere Jezus slechts van twee dingen, waarin onze lichamen na de opstanding gelijk zullen zijn aan die der Engelen. Wij leeren uit deze woorden van den Heiland, dat Engelen, hoewel geesten, toch werkelijk een lichaam hebben.

Welk soort lichaam hebben zij? Deze vraag kan niet beantwoord worden. Oude kerkvergaderingen verdedigden de meening, dat hun lichamen etherisch en licht-uitstralend zijn, terwijl de geleerden en de synode van Lateraan besloten, dat hun lichamen stoffelijk moeten zijn! De literatuur, behoorend tot de synagoge der Joden, is rijk aan veronderstellingen omtrent de lichamen der Engelen en aan vreemde traditioneele overtuigingen. Verscheidene rabbi's verklaarden, dat het lichaam van een Engel volledig beschreven wordt in Dan. 10 : 6. Maar dit zijn ijdele speculaties. We moeten erkennen, dat wij, wat deze onzichtbare dingen betreft, door een spiegel zien in een duistere rede. Deze dingen zijn voor ons in onzen tegenwoordigen staat onverklaarbaar en onbegrijpelijk. Wij mogen niet verder gaan dan wat ons in de Schrift geopenbaard is. De tijd zal zeker komen, dat wij niet meer zullen zien in een duistere rede, maar dat het geloof verwisseld zal zijn in aanschouwen. Dan zullen de onzichtbare dingen, ook de Engelen en hun heerlijke

lichamen, ten volle door ons gekend worden. Wat wij uit de Schrift weten zijn de volgende feiten:

1. Zij zijn geesten, in het leven geroepen door een scheppingsdaad.

2. In aanraking komende met den mensch gaven zij blijk van hun vermogen, de menschelijke gedaante naar welgevallen aan te nemen, plotseling te verschijnen en op dezelfde manier te verdwijnen. Zij verschenen ook in een wit gewaad — wit als sneeuw, een heerlijk licht uitstralend.

3. Zij hebben lichamen; een schepsel zonder lichaam gaat trouwens boven ons begrip. De Heere Jezus Christus toont ons, dat de opstandingslichamen van de Zijnen in sommige opzichten gelijk zullen zijn aan de lichamen der Engelen, die zij nu hebben.

4. De aard van het lichaam der Engelen is onbekend, want deze is niet geopenbaard.

Vervolgens hebben wij na te gaan, waar zij hun *woonsteden* hebben. Zooals wij reeds aantoonde is hun getal zóó groot, dat het onberekenbaar is. De onzichtbare wereld der Engelen is een machtig rijk, waarin gevonden worden tronen, overheden, heerschappijen en machten. Aangezien zij met lichamen bekleede geesten zijn, moeten zij ook hun vaste woonsteden hebben. Waar zijn de Engelen? Dit is een andere belangrijke vraag, waarop de Schrift, tenminste gedeel-

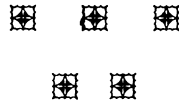
telijk, een antwoord geeft. Een kind, dat iets van den Bijbel geleerd heeft, zal dadelijk op de vraag, waar de Engelen zijn, antwoorden: „In den hemel.” Maar hemel is een woord met een uitgestrekte beteekenis. In het Hebreeuwsch wordt hemel in het meervoud gebruikt, „de hemelen”. De Bijbel spreekt van drie hemelen; de derde hemel is de hemel der hemelen, de plaats waar God woont, waar Zijn troon altijd is geweest. De tabernakel, die het volk van Israël bezat, was naar het voorbeeld van de hemelen gemaakt. Mozes had op den berg de drie hemelen aanschouwd. Hij had geen telescoop, maar God Zelf deed hem een blik slaan in de mysteriën der hemelen. Toen heeft God Mozes vermaand, als hij den tabernakel volmaken zou en tot Zijn dienstknecht gesproken: „Zie, dat gij het alles maakt naar de afbeelding, die u op den berg getoond is.” (Hebr. 8 : 5.) De tabernakel had drie afdeelingen: den Voorhof, het Heilige en het Heilige der Heiligen. Eenmaal per jaar betrad de Hoogepriester deze aardsche plaats der aanbidding, gaande door den Voorhof en het Heilige om met het offerbloed het Heilige der heiligen binnen te gaan en dit bloed te sprenkelen in de heilige tegenwoordigheid van God. Maar Aäron was slechts een voorbeeld van Hem, Die grooter is dan Aäron. Van Hem, den waren Hoogepriester, onzen Heer en Zaligmaker Jezus Christus, staat geschreven, dat Hij *door de hemelen*

is doorgegaan. (Hebr. 4 : 14.) „Christus, gekomen als Hoogepriester, ... is met Zijn eigen bloed eens voor altijd ingegaan in het heiligdom, een eeuwige verlossing verworven hebbende.” (Hebr. 9 : 12.) „Want Christus is niet ingegaan in het heiligdom, dat met handen gemaakt is, hetwelk is een tegenbeeld van het ware, maar in den hemel zelve, om nu te verschijnen voor het aangezicht van God voor ons.” (Hebr. 9 : 24.) Hij is doorgegaan door de hemelen, den voorhof, den hemel, die de aarde omringt; het heilige, het machtige heelal met zijn onmetelijke afstanden, en ten slotte is Hij ingegaan in den derden hemel, dien hemel, waarvan de sterrenkunde weet, dat hij bestaat, maar dien geen telescoop ooit kan bereiken.

In de hemelen zijn, zooals we vinden in den Brief aan de Efeziërs, de heerschappijen en machten, de onnoemelijke schare der Engelen. Hun woonsteden zijn in de hemelen. God, die hen schiep, Die hen geesten maakte en hen bekleedde met lichamen, passende bij hun geestelijken aard, moet hun dus een woonplaats hebben toegewezen. Maar welke en waar zijn deze woonsteden? Dat deze woningen in de hemelen zijn, wordt ons niet alleen in den Brief aan de Efezen medege-deeld. Ook in het gebed des Heeren, dat Jezus Zijn discipelen leerde, is een bede, die erop wijst: „Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, alzoo ook op de aarde,” dat wil dus zeggen, dat er schep-

selen in den hemel zijn en dat deze Zijn wil volbrengen. Het is ook niet zonder beteekenis, dat de uitdrukking „hemelsche heirscharen” zoowel beteekent de sterren als de heirscharen der Engelen; de „Heere der heirscharen” heeft dus ook een dubbele beteekenis, want Hij is de Heer der sterren en de Heer der Engelen.

HOOFDSTUK V.

Lucifer, de zoon des dagersaads. — Zijn heerlijkheid en zijn val. — Hij had een troon. — Zijn oorspronkelijke woonstede onze aarde. — Het bewijs uit de Schrift (Gen. 1 : 2.) — Engelen hebben hun eigen woonsteden. — Het Huis des Vaders. — Wat zijn de vele woningen? — Christus in het midden. — In de gemeente. — In heerlijkheid. — In het Heelal. — De groote aanbidding.

In het veertiende hoofdstuk van Jesaja wordt ons een beschrijving gegeven van den val van den grooten Engel, dien sommigen ook een aartsengel geheeten hebben. Hij wordt genoemd met den naam *Lucifer*, zoon des dagersaads. Lucifer is genomen uit de Vulgata, die het Hebreeuwsche woord *Helel* vertaalde met het Latijnsche Lucifer, licht-drager. Het Hebreeuwsche woord kan het best worden afgeleid van den stam *halal*, dat beteekent prachtig, schitterend. Deze Engel dus, die aangesproken werd als

„zoon des dageraads”, misschien het eerste wezen, dat geschapen werd, was, zooals zijn naam aanduidt, een grootsche, schitterende Engel. Dit kunnen we ook zien uit de profetie van Ezechiël. In een boodschap aan den Koning van Tyrus spreekt de Geest van God plotseling een anderen persoon aan met woorden, die nooit van een menschelijk wezen gezegd konden worden. Achter den koning van Tyrus stond een onzichtbare macht, de vorst der duisternis. Tot den eenmaal zoo grooten Lucifer moeten de volgende woorden gericht zijn: „Gij verzegelaar der som, vol van wijsheid en volmaakt in schoonheid. Gij waart in Eden, Gods hof; alle kostelijk gesteente was uw deksel, sardissteenen, topazen en diamanten, turkooizen, sardonix-steenen en jaspissteenen, saffieren, robijnen en smaragden en goud; het werk uwer trommelen en uwer pijpen was bij u; ten dage als gij geschapen werdt, waren zij bereid. Gij waart een gezalfde, overdekkende Cherub en Ik had u alzoo gezet. Gij waart op Gods heiligen berg, gij wandeldet in het midden der vurige steenen. Gij waart volkomen in uwe wegen van den dag af, dat gij geschapen zijt, totdat er ongerechtigheid in u gevonden is.” (Ezech. 28 : 12—15.)

We merken op, dat hij genoemd wordt „de gezalfde, overdekkende Cherub”, een bewijs van groote onderscheiding. Deze machtige en heerlijke persoon, Lucifer, de zoon des dageraads,

werd een rebel. Jesaja geeft ons de geschiedenis van zijn val. „Gij zeidet in uw hart: ik zal ten hemel opklimmen, ik zal mijnen troon boven de sterren Gods verhoogen en ik zal mij zetten op den berg der samenkomst aan de zijden van het noorden. Ik zal boven de hoogten der wolken klimmen, ik zal den Allerhoogste gelijk worden.” (Jes. 14 : 13, 14.) Hij viel door zijn trots. Hij verhief zichzelve.

Daar wij niet over Satan, den oorsprong van alle kwaad, over de gevallen Engelen en het rijk der duisternis schrijven, gaan wij niet op dit onderwerp in, maar wij willen enkele feiten uit de aangehaalde passage aanwijzen. Het was Lucifers streven, in den hemel op te klimmen, wat moet beteekenen in den derden hemel, waar de troon van God staat in zijn eeuwige majesteit. Hij zeide: „Ik zal mijnen troon boven de sterren Gods verhoogen.” Hij bezat een troon. Dien troon, die hem van zijn Schepper gegeven was, wilde hij boven de sterren verheffen. Hier vinden we weer het bewijs, dat het zijn streven was, in den derden hemel te komen, want dat is de hemel boven de sterren. *Maar nu eischt een troon een rijk.* Wanneer een koning geen koninkrijk heeft, waarover hij regeert, hoe kan hij dan een troon hebben? Lucifer had een troon en daarom had hij oorspronkelijk een woonstede, een vaste plaats, die hem in het heelal was toegewezen. Deze opvatting wordt versterkt door het volgende: „Ik

zal boven de hoogten der wolken klimmen.” Hij woonde dus in een plaats, overdekt door wolken.

De woonplaats van Lucifer in zijn ongevalen staat was ongetwijfeld de globe, waarop de mensch nu woont, de aarde. De wetenschap heeft aangetoond, dat de aarde eenmaal een anderen vorm had dan nu. Er was hier een reusachtige dierenwereld en een daarmee overeenkomende kolossale plantengroei. De mensch bestond niet in dat verre verleden, misschien millioenen jaren geleden. De wetenschap heeft nog nooit een onbetwistbaar en afdoend bewijs geleverd, dat de mensch hier tienduizend jaren geleden leefde, noch heeft de wetenschap ooit het tegendeel kunnen bewijzen van wat de Bijbel ons leert, namelijk dat de mensch een directe schepping van God is, een klasse op zichzelf, met een kloof tusschen hem en het rijk der dieren, die nooit overbrugd kan worden. Zooiets als een vermiste schakel („missing link”) heeft nooit bestaan en kan daarom ook nooit gevonden worden. Op eenmaal werd die oorspronkelijke schepping uitgewischt door een oordeel Gods en in dood, chaos en duisternis gestort. De staat van die oorspronkelijke aarde wordt gezien in het tweede vers van den Bijbel: „De aarde nu was woest en ledig, en duisternis was op den afgrond.” Het woord „was” zou nauwkeuriger vertaald zijn met „werd”. God schiep de oorspronkelijke aarde niet in een chaotischen toestand, (Jes. 45 : 18.)

want Hij is een God van orde. De toestand van de aarde zooals deze gezien wordt in Gen. 1 : 2 moet daarom het gevolg zijn van den val van Lucifer, toen hij een poging deed om zijn troon boven de sterren te verheffen. Hij verloor zijn domein, en toen God den mensch schiep, nadat Hij de oorspronkelijke aarde bewoonbaar gemaakt had voor een schepsel, dat een weinig minder was dan de Engelen, verscheen deze gevallen Engel weer op het tooneel, om zijn vroegere woonstede te heroveren. God had hem onttroond. Hij was geworden de vorst der duisternis, een wandelende ster zonder vaste woonplaats. Het derde hoofdstuk van Genesis verhaalt ons de geschiedenis van den val van den mensch. Hij besmette den vader van het menschelijk geslacht met het vergif der eigenzinnigheid, der zelfverheffing. Hij had gezegd: „Ik zal den Allerhoogste gelijk worden” en de vrouw beloofde hij: „Gij zult als God wezen.” Door den val van den mensch heeft hij deze aarde weder in bezit gekregen, want de Schrift noemt hem nu „de vorst dezer wereld” en zelfs „de god dezer eeuw”.

Maar ter zake. Hier is een argument voor het geloof, dat de Engelen vaste woonsteden hebben, die hun door hun Heer en Schepper zijn toegevoerd. Lucifer had zulk een plaats, zooals wij gezien hebben, en als hij een bepaald domein had, is het zeer redelijk, dat andere Engelen der-

gelijke sferen — sterren zoo ge wilt — hebben in de hemelen.

Er is nog een andere passage, die dit bewijst, nog sterker dan wat we over Lucifer en zijn troon geschreven hebben. In den brief van Judas vinden we dit beteekenisvolle woord: „En de Engelen, die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hunne eigene woonstede verlaten hebben, heeft Hij tot het oordeel des grooten dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard.” (Judas: 6.)

Het is niet onze bedoeling, verder op deze gebeurtenis in te gaan. Wij gelooven echter, dat deze val van Engelen verschilt van den voorhistorischen val van Lucifer. Wij meenen, dat deze woorden gelezen moeten worden in het licht van de eerste verzen van het zesde hoofdstuk van Genesis. Het eenige, dat wij willen opmerken is het feit, dat deze Engelen „hun eigen woonsteden” hadden. Hun was een domein toegewezen. Dit lijkt ons afdoende voor de opvatting, dat Engelen in de hemelen woonsteden hebben, die zij kunnen verlaten als onzichtbare dienaren Gods.

Laat ons ook denken aan dat schoone woord van onzen Heiland: „Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in mij. In het huis mijns Vaders zijn vele woningen; anderszins zou ik het u gezegd hebben, ik ga heen, om u plaats te bereiden.” (Joh. 14 : 1, 2). Het is waar, deze liefdevolle uitspraak van den

Heere Jezus betrof in de eerste plaats Zijn discipelen, die zoo spoedig eenzaam zouden achterblijven. Hij verzekerde hun, dat er een huis des Vaders was, dat Hij er heen ging, om hun plaats te bereiden, om dan weder te komen en hen tot Zich te nemen in Zijn heerlijkheid. En sinds deze woorden gesproken zijn, hebben zij Zijn treurend volk getroost en hun tranen gedroogd. Maar wie kan ontkennen, dat er in de woorden van den Heiland nog een andere beteekenis ligt dan die, welke zij hebben voor de zijnen! ¹⁾ Het huis des Vaders is een term, die alles omvat. In de uitgestrekte hemelen zijn vele woningen. De mensch heeft als gevallen wezen geen aanspraak op een plaats in de hemelen. Het verzoeningswerk van den Zoon van God bereidde de plaats voor de verlostten, de schare der vrijgekochten. Die plaats in het huis des Vaders is de hoogste, de heerlijkste, zooals wij later zullen zien. De Zoon van God, opgestaan en verheerlijkt, brengt Zijn vele kinderen, die door Hem zijn vrijgekocht, in de heerlijkheid, in Zijn eigen heerlijkheid. Maar welke zijn de vele woningen in dit heelal? De aarde is slechts Zijn voetbank (Jes. 66 : 1.) en de wolken zijn het stof Zijner voeten. (Nahum 1 : 3.) Is het onredelijk om te veronderstellen, dat deze wonderbare hemellichamen, die wij sterren noemen, woonplaatsen van Engelen zijn? Zou

¹⁾ Meestal wordt in de uitdrukking „vele woningen” alleen gelezen: „veel plaats.”

het redelijk zijn te denken, dat al die millioenen werelden slechts ornamenten zijn, alleen door het menschenoog op verre afstand gezien en dat er buiten het menschelijk geslacht geen intelligente wezens zouden zijn in het groote heelal, om den machtigen Schepper van dit alles te aanbidden en te loven? Wij kunnen hier niet dogmatisch zijn. Wij kunnen slechts onze eigen gevolgtrekkingen maken. Engelen zijn personen, zij zijn geesten, zij hebben een lichaam, overeenkomstig hun geestelijk bestaan. Verder hebben zij hun eigen domein, hun plaats, waar zij wonen. Deze woonsteden zijn in de hemelen; de sterren zijn in de hemelen. Waar kunnen wij ons anders de woningen van deze ontelbare schare van Engelen denken dan bij de sterren? Vele theologen zijn dezelfde meening toegedaan. En toch, om te weten, of het werkelijk zoo is, zullen we moeten wachten tot dien zaligen, heerlijken dag, als wij met al Gods heiligen zullen worden opgenomen in wolken, den Heere tegemoet in de lucht, wanneer Hijzelf ons zal inleiden in de mysteriën des hemels.

Den vorigen zomer plukten wij in een weiland een groote bloem, bekend als de wilde gele wortel. Zij leek wel op een mooie witte ster. De bloem was samengesteld uit dertig of veertig kleinere bloemen, die samen een ster vormden en elk van deze was weer samengesteld uit een dozijn of meer kleinere sterretjes. Toen merkten wij in het

midden een enkelvoudig bloemetje op, van purperen kleur. Al de sterrebloempjes waren er omheen geschaard. Hoe langer wij er naar keken, hoe schooner het ons voorkwam. Toen werd het ons weer duidelijk, dat er ook in de natuur illustraties gevonden worden van Hem, door Wien en tot Wien alle dingen geschapen zijn. Wij kunnen Hem overal in de schepping zien, in de bloemen der weide en in de sterren des hemels. Zooals dit purperen middelpunt, waaromheen al de andere sterrebloemen geschaard waren, is Hij in het midden. „Waar twee of drie in mijnen naam vergaderd zijn, daar ben ik in het midden van hen.” Het is Zijn plaats en het is Zijn lust met de Zijnen te zijn. Zijn stem wordt gehoord in de aanbedding van Zijn vrijgekochte volk, want er staat geschreven: „In het midden der gemeente zal ik U lofzingen.” (Hebr. 2 : 12.)

Hij is in het midden in de heerlijkheid, het middelpunt van den hemel, de erfgenaam aller dingen, degene, die alles onderhoudt. Alles beweegt zich om Hem. Eenmaal zal het indrukwekkende tooneel uit het vijfde hoofdstuk der Openbaring geschiedenis worden. Voor den troon is Zijn volk vergaderd, wanneer Hij alleen waardig is gevonden het boek met de zeven zegelen te openen, Hij, de Leeuw uit den Stam van Juda, de wortel Davids. Johannes had een groot visioen: „Ik zag en ziet, in het midden van den troon en van de vier dieren en in het midden van de oudsten, een

Lam, staande als geslacht, hebbende zeven hoornen en zeven oogen, dewelke zijn de zeven Geesten Gods, die uitgezonden zijn in alle landen.”

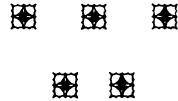
Hier wordt Hij gezien in het midden Zijner heerlijkheid. Nu begint de aanbidding en de lof. Het is een lof en aanbidding voor den troon in den hemel der hemelen. Dan mengt ook de aarde zich in dezen lof, en alle schepsel, dat in den hemel is en op de aarde en onder de aarde en die in de zee zijn, prijzen en aanbidden Hem.

In dit groote visioen der aanbidding wordt ook van de Engelen melding gemaakt. „En ik zag en ik hoorde een stem veler Engelen rondom den troon . . . en hun getal was tien duizendmaal tien duizenden en duizendmaal duizenden, zeggende met een groote stem: Het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht en rijkdom en wijsheid en sterkte en eer en heerlijkheid en dankzegging.” (Openb. 5 : 11—12.)

Misschien zullen in dien dag der vervulling de ongevallen geesten hun woonsteden verlaten. De stem des lofs en der aanbidding zal althans van deze machtige schepselen en dienaren Gods gehoord worden, geschaard rond den troon der majesteit en heerlijkheid. En op den troon, in purper, in de kleur der koninklijke waardigheid, zit Hij, Die eens op aarde bespot en in een purperen mantel gekleed werd, maar nu heerscht als Koning der koningen. Ook thans echter is Hij het

voorwerp van lof en aanbidding in de hemelen.
Hij is alleen waardig die te ontvangen, en de
heirscharen der Engelen in hun hemelsche
woningen kennen Hem als den Heer van allen.

HOOFDSTUK VI.

De dienst der Engelen in den derden hemel. — De Serafs en wat zij ons leeren. — Opmerkingen van Bischof Bull. — De Cherubs. — De schildwachten van Eden. — Boven het verzoendeksel. — In Ezechiël en Openbaring. — Rechtzittingen in den hemel. — Jobs openbaring. — Satan, de aanklager. — Nog niet buitengeworpen. — Nog een zittingsdag in den hemel. (1 Kon. 22 : 19—23.)

De Engelen Gods treden in de Schrift handelend op, zoowel in de hemelen als op de aarde. Wij vinden iets omtrent hun tegenwoordigheid in den derden hemel voor den troon van God en van hun lofzegging en aanbidding in verschillende deelen van den Bijbel. In Dan. 7 : 10 lezen we van myriaden van Engelen, die God dienen. Die dienst is dezelfde, dien verlost zondaars mogen verrichten, namelijk de dienst der aanbidding. De Heilige Geest wekt in de psalmen de Engelen op, hun God te loven. „Looft den Heere,

zijne Engelen! gij krachtige helden, die Zijn woord doet, gehoorzamende de stem Zijns woords." (Ps. 103 : 20.) „Hallelujah! looft den Heere uit de hemelen; looft Hem in de hoogste plaatsen! Looft Hem, al Zijne Engelen! Looft Hem, al Zijne heirscharen!" (Ps. 148 : 1—2.)

Jesaja had een visioen van wat in Gods tegenwoordigheid plaats heeft. In het jaar, toen Koning Uzzia stierf, zag hij den Heere. Boven den troon stonden de Serafs. Het is de eenige plaats in den Bijbel, waar deze wonderbare wezens genoemd worden. Jesaja geeft ons een beschrijving van hen. „Een iegelijk had zes vleugelen; met twee bedekte ieder zijn aangezicht en met twee bedekte hij zijne voeten en met twee vloog hij. En de een riep tot den ander en zeide: Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen! De gansche aarde is van Zijne heerlijkheid vol!" Geen wonder, dat de profeet, bij het zien van zulk een schouwspel uitriep: „Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, want mijne oogen hebben den Koning, den Heere der heirscharen, gezien." (Jes. 6 : 1—6.) De lessen, ons hier door de Serafs gegeven, moeten wij niet over het hoofd zien.

Het bedekken van hun aangezichten wijst op hun diepen eerbied. Hoe hooger een wezen is in schepping, hoe grooter de eerbied, aan God, hun Schepper, bewezen. De Serafs zijn het dichtst bij den troon; vandaar hun groote eerbied. Zij geven

ons een voorbeeld van eerbied. Verscheidene jaren geleden verklaarde Canon Liddon, een knap en godvruchtig geleerde, dat „eerbied tegenwoordig niet een van de populairste deugden is.” Dit is nog meer waar in onze dagen. Het gebrek aan eerbied, vooral onder de jonge menschen, is ontstellend. De verwoestende kritiek en het modernisme zijn zeker mede verantwoordelijk voor de betreuenswaardige oneerbiedigheid in onze dagen. „Waar Engelen aarzelen in te gaan, stormen de dwazen binnen.” Het is dwaas van den eindigen geest om op den rechterstoel te gaan zitten en over Gods heilig, onfeilbaar Woord te oordeelen, er gedeelten van te verwerpen onder voorwendsel van menschelijke geleerdheid, wanneer de Engelen, met hun meerdere kennis, in deze dingen begeeren in te zien. Het aantasten van de autoriteit van Gods Woord, ontroofd den mensch niet alleen zijn geloof, maar vernietigt ook de deugd van den eerbied. Kwade dagen staan ons te wachten. Dagen van afval, eindigende met het oordeel. En is het helaas zelfs niet waar, dat ook geloovigen in onze dagen vaak den noodigen eerbied ontbreekt? Gebruiken velen niet den heerlijken naam des Heeren met een aanstootelijke familiariteit? De Heilige Geest is de Geest van den eerbied, van de aanbidding. Hij kan ons slechts leiden tot den diepsten eerbied. Hoe meer wij God en Zijn eenigen Zoon, onzen Heer, leeren kennen, des te grooter wordt de eer-

bied, waarmede wij Hem naderen en Hem aanbidden.

De Serafs bedekten ook hun voeten. Dit drukt, symbolisch, hun ootmoed uit. Door het bedekken hunner voeten erkennen zij hun eigen onwaardigheid in hun wandel.

Het laatst wordt er vermeld: „met twee vloog hij.” Hiermee wordt hun dienst aangeduid. Zij voeren nauwgezet en vlug Zijn bevelen uit. Het wordt het laatst genoemd, om te laten zien, dat het werk niet het eerste is, wat God verlangt. God heeft Zijn lust in eerbied en aanbedding. Gods Zoon heeft ons ook dezelfde waarheid verkondigd. „God is een Geest en die Hem aanbidden moeten Hem aanbidden in geest en waarheid.” Voordat Hij deze woorden uitsprak, zeide Hij: „De Vader zoekt dezulken, die Hem alzoo aanbidden.” (Joh. 4 : 23, 24.) Het ware dienen van Hem moet geboren worden uit eerbied en aanbedding, en gepaard gaan met ootmoed; het diepst gevoel van onze onwaardigheid, het gevoel, dat wij ten slotte slechts onnutte dienst-knechten zijn.

Bisschop Bull (1634—1710) leert ons omtrent den eerbied, den ootmoed en den dienst der Serafs en van al de Engelen het volgende:

„Wanneer wij bedenken welke heerlijke wezens de Engelen zijn en dat zij toch slechts schepselen en dienaren zijn van den God, dien wij dienen, voor Zijn troon eerbiedig wachtend

op Zijn bevelen, dan kan het niet anders of deze gedachte, wanneer wij haar diep in ons hart laten doordringen, moet ons vervullen met het grootste ontzag voor de heerlijke majesteit van God, maar bovenal met den diepsten eerbied en ootmoed, wanneer wij tot Hem naderen in het gebed. Wij zouden er goed aan doen, indien wij ons dikwijls Daniëls visioen in herinnering brachten, waarin hij zag „den Oude van dagen, zittend op Zijn troon”, terwijl duizendmaal duizenden Hem dienden en tienduizendmaal tienduizenden vóór Hem stonden.”

Met welk een eerbied zouden wij dan naderen tot de Goddelijke Majesteit, voor Wien zelfs de Serafs hun aangezicht bedekken! En wanneer zij hun voeten bedekken, zichzelf bewust van hun onvolmaaktheid, in vergelijking met de oneindige heerlijkheid van God, hoe moeten wij, wormen in het stof, beschaamd staan in Zijn tegenwoordigheid, geheel afzien van onszelf, en slechts pleiten op de genade van God en op de zoenverdienste van onzen Verlosser en Voorspraak, Jezus Christus!

En wanneer wij zien, dat ons hart geneigd is tot trots en ijdelheid, tot hoogen dunk van onszelf en van ons werk voor God, laten we ons dan indenken hoe groot de afstand is tusschen ons en de heilige Engelen, hoe zeer wij in ons werk te kort komen, vergeleken bij hun heiligen, volmaakten dienst. En toch mogen wij, wanneer wij

denken aan den dienst, dien de heilige Engelen voor God en te onzen bate verrichten, ons dien voorhouden als een voorbeeld ter navolging.

De Cherubs vormen weer een andere orde van machtige wezens, dicht bij den troon van God, Hem dienende en aanbiddende. Wij ontmoeten hen het eerst in den Bijbel als de wachters aan den ingang van Edens hof, nadat Adam en Eva eruit verdreven waren. Het was Gods genade, die hen daar heeft geplaatst. Want de boom des levens werd daar gevonden, en ware de mensch teruggekeerd om van den boom des levens te eten, dan zou dit een vreeselijke ramp voor hem beteekend hebben. Hij zou, wat het *lichaam* aangaat, zijn *blijven leven*, en zoo zijn moeiteloos aardsche leven met zonde, ziekte, pijn en verdriet tot een oneindig bestaan verlengd hebben. ¹⁾

Vervolgens zien wij hen in verband met het verzoendeksel. (Ex. 37 : 7, 9.) Zij zijn daar uit goud gebeeldhouwd als symbolische figuren, met uitgebreide vleugelen het verzoendeksel bedekkende en hun aangezichten tegenover elkander. Hun houding is tweevoudig; het is de houding

¹⁾ Het is onschriftuurlijk, te leeren, dat de mensch, toen hij zondigde, zijn onsterfelijkheid verloor. Onsterfelijkheid, zooals deze door den adem Gods aan den mensch gegeven was, kan niet verloren gaan. Het leven in eeuwigheid in Gen. 3 : 22 heeft niets te maken met de ziel van den mensch, maar heeft betrekking op zijn lichaam.

der aanbidding en de houding der ernstige overpeinzing. Hier mogen we ons de woorden van Petrus in herinnering brengen, wanneer hij spreekt van het lijden van den Christus, van de heerlijkheid daarna volgende, en van het evangelie, dat nu verkondigd wordt, en waar hij dan bijvoegt: „in welke dingen de Engelen begeerig zijn in te zien.” (1 Petr. 1 : 12.) Nederziende op het verzoendeksel, waarop éénmaal per jaar door den Hoogepriester het offerbloed gesprengd werd, drukten zij de nadenkende houding uit van de wereld der Engelen, een blik slaande in de diepten van die zelfopofferende liefde, die zou worden geopenbaard in de gave van Gods Zoon. Hun figuren waren ook geborduurd op de gordijnen van den tabernakel. (Ex. 26 : 1.) Nog meer dingen worden symbolisch met hen in verband gebracht. Wij weten uit Ezechiël en uit Johannes' visioen op Patmos, dat hun aangezichten viervoudig waren — het aangezicht van een leeuw, van een os, van een mensch en van een arend. Israël reisde door de woestijn in vier afdeelingen, en iedere afdeeling had een banier. Volgens de Joodsche traditie zag men in den standaard van Juda een leeuw, in dien van Ruben een menschengezicht. De afdeeling van Efraïm had een kalf in zijn banier en in de banier van Dan was een arend, de vijand der slangen. Er bestaat geen geldige reden, om deze Joodsche overlevering te verwerpen. Symbolisch vertegen-

woordigen deze aangezichten der cherubim den Zoon van God in Zijn viervoudig karakter — als Koning, voorgesteld door den leeuw; als Dienaar, voorgesteld door den os; als Mensch, als het vleeschgeworden Woord, de volmaakte mensch; als de Arend, Hem, die van den hemel is nedergedaald en naar den hemel is wedergekeerd, het zinnebeeld van den Zoon van God. Dit was ook bij de oude kerk bekend, want vele oude manuscripten brachten den leeuw in verband met het evangelie van Mattheüs, omdat dit het evangelie van den Koning is. Het evangelie van Markus, waarin Zijn dienen op den voorgrond treedt, wordt gesymboliseerd door den os; het evangelie van Lukas, dat getuigt van den volmaakten Mensch, door het gezicht van een mensch, en het evangelie van Johannes door den arend.

Negentien keeren worden de Cherubim in het boek Ezechiël genoemd. Deze groote profeet-priester zag de visioenen Gods, toen hij in het midden der weggevoerden was bij de rivier Chebor. In het eerste hoofdstuk van het boek, dat zijn naam draagt, vinden we een in bijzonderheden tredende beschrijving van de heerlijkheid des Heeren. Hij aanschouwde de wolk der heerlijkheid; en de triomfwagen, welken hij zag, werd omringd en gedragen door de Cherubim. Het grootste gedeelte van dit visioen betreft deze machtige en geheimzinnige schepselen Gods. In het midden van de wolk werd de gedaante eens

menschen gezien; deze is de voorafschaduwing van den Zoon van God, die in het vleesch verschenen is. Het gezicht toont ons de zeer intieme verhouding van de Cherubim tot den troon van God, tot Zijn regeeren in rechtmatigheid en tot Zijn oordeelen. Later wordt de profeet gebracht naar Jeruzalem, waar hij de heerlijkheid des Heeren zag, die uitging van de stad en van den tempel. In zijn laatste visioen, waarin hij de komende vernieuwing des tempels aanschouwde, keert die heerlijkheid met de Cherubim terug om het groote huis der aanbedding, den duizendjarigen tempel, te vervullen.

Verder zien we niets van de Cherubim, totdat we komen aan het boek der vervulling in het Nieuwe Testament, de Openbaring van Johannes. Nauwkeurigen onderzoekers van dit boek is het bekend, dat niet één van de visioenen, die beginnen bij het vierde hoofdstuk, in vervulling is gegaan. In dat hoofdstuk worden we ingeleid in den hemel, en het eerste, dat we zien, is de troon en Hem, die er op zat. De vierentwintig oudsten, zittend op hun tronen, vertegenwoordigen al de verlostten. En in het midden des troons en rondom den troon zijn de vier Cherubim. Het woord „dieren” is niet de juiste vertaling; beter is „levende wezens”, een term, die afrekenet met de opvatting van sommigen, dat de Cherubim geen wezenlijke schepselen zijn. Evenals de Serafim hebben zij zes vleugelen. Zonder rust zingen zij,

dag en nacht: „Heilig, heilig, heilig is de Heere God, de Almachtige, Die was en Die is en Die komen zal.” Wij treffen hen weer aan in de houding der aanbedding en des lofs in het vijfde hoofdstuk. Als het Lam de eerste vier zegelen van het boek opent, zegt elk der Cherubim: „Kom en zie!” In antwoord hierop verschijnen de vier ruiters. De ruiter op het witte paard is de valsche Christus, die verschijnt, wanneer de ware heiligen de aarde verlaten hebben; de ruiter op het roode paard vertegenwoordigt het oordeel, door het brengen van den oorlog over de aarde; de ruiter op het zwarte paard het oordeel van den hongersnood; en die op het vale paard het oordeel van de pest. Wij leeren hieruit, dat de Heere hen gebruikt bij Zijn toekomstige oordelen.

Van hun aanbedding is ook sprake in Openbaring 7 : 11, terwijl in hoofdstuk 15 : 7 weer gesproken wordt van hun betrekking tot het oordeel. Het laatst worden zij genoemd in Openb. 19 : 4: „En de vier en twintig oudsten en de vier dieren (beter: levende wezens) vielen neder en aanbaden God, die op den troon zat, zeggende: Amen, Halleluja!” Hoe zalig voor ons deze dingen te gelooven, en met heilige blijdschap uit te zien naar den dag, waarop wij deze machtige en heerlijke schepselen Gods van aangezicht tot aangezicht zullen ontmoeten! Welk een vreugde moet er zijn in de hoogste hemelen, waar de lof

en de aanbidding nooit ophouden. Hoeveel dingen, waarvan wij noch eenig sterveling ooit hebben gedroomd, zullen daar worden aanschouwd!

Een van de belangrijkste openbaringen in verband met de Engelen is, wat wij in menselijke taal zouden noemen de rechtzitting in den hemel. Het boek Job, dit zeer oude boek, bevat de beschrijving van zulke dagen. Deze begint met de woorden: „Er was nu een dag, als de kinderen Gods kwamen om zich voor den Heere te stellen, dat de Satan ook in het midden van hen kwam.” (Job 1 : 6.) Het verhaal van Job is geen allegorie, het is werkelijke geschiedenis. Ook is deze dag der rechtzitting geen verbeelding, maar werkelijkheid. De kinderen Gods zijn de Engelen. Zij vergaderen op vastgestelde tijden voor den troon. Onder hen verscheen ook Satan, de gevallen Lucifer. Hij wordt genoodzaakt, van zichzelf een verslag te geven. Het is zijn bezigheid, als de rusteloze geest de aarde te doorwandelen. Wanneer dan de Heere over Job, Zijn knecht, spreekt, daagt Satan God uit door Job valsche-lijk te beschuldigen, en zoo toestemming te verkrijgen om den heilige Gods aan te tasten. Wat er volgde lezen wij in het eerste hoofdstuk van Job. Nièt Satan triumfeert, maar de kracht en de genade van God behaalt in Job de overwinning. Er volgt een nieuwe dag van rechtzitting. Hetzelfde tooneel herhaalt zich. Nog eens stelt God

Job in de handen van Satan, opdat hij zijn lichaam zou aantasten, doch niet zijn leven. Hetzelfde resultaat volgde. Job zondigde niet en Satan moest, teleurgesteld in zijn bedoelingen, vertrekken.

Satan is nòg de beschuldiger der geloovigen en waarschijnlijk moet veel van het groote lijden van Gods volk teruggevoerd worden tot dezelfde bron. Hij beschuldigt de kinderen van God tegenover God van hun zonden en misstappen. Maar Christus is daar óók, als de Voorspraak der Zijnen. Eén van de nachtelijke visioenen van Zacharia werpt hierover een belangwekkend licht. (Zach. 3 : 1—5.)

Sommige Christenen denken, dat Satan uit den hemel is verdreven en geen recht van toegang meer heeft, om zijn beschuldigingen voor God te brengen. Maar het twaalfde hoofdstuk der Openbaring maakt dit gezichtspunt onhoudbaar. De krijg tusschen Michaël met zijn Engelen en den draak met de Engelen, die bij hem behooren, is nog niet gevoerd. Deze ligt nog in de toekomst. Wannéér deze zal plaats hebben zullen we in een ander hoofdstuk zien. Maar als die dag komt, zal Satan worden buitengeworpen en de hemelen zullen zich verheugen, omdat de beschuldiger der geloovigen, die hen dag en nacht beschuldigde, is uitgeworpen en zijn beschuldigingen niet langer kan inbrengen.

Een andere dag der rechtzitting in den hemel

wordt ons beschreven door den profeet Micha in i Kon. 22 : 19—23: „Ik zag den Heere zittende op Zijnen troon, en al het hemelsche heir, staande nevens Hem, aan Zijne rechter- en aan Zijne linkerhand. En de Heere zeide: Wie zal Achab overreden, dat hij optrekke en valle te Ramoth in Gilead? De één nu zeide aldus en de andere alzoo. Toen ging een geest uit en stond voor het aangezicht des Heeren en zeide: Ik zal hem overreden. En de Heere zeide tot hem: Waarmede? En hij zeide: Ik zal uitgaan en een leugengeest zijn in den mond van al zijne profeten. En Hij zeide: Gij zult overreden en zult het ook vermogen; ga uit en doe alzoo.” Zonder de bedoeling van dit voorval uit te leggen willen wij het alleen gebruiken als een bewijsgrond, dat er zekere zittingsdagen zijn in den hemel, wanneer de hemelsche heirscharen vergaderen voor den troon van God.

HOOFDSTUK VII.

Meer omtrent de Engelen in het Nieuwe dan in het Oude Testament. — Engelen niet alwetend. — 1 Petr. 1 : 12. — Hun groote belangstelling in het werk der verzoening. — Het groote conflict. — De booze en de goede machten. — De Engelen in Sodom. — Abraham en Eliëzer. — Jakob en de Engelen te Mahanaïm. — De wet, door de Engelen besteld. — Bescherming door Engelen. — Daniëls vrienden en Daniël in den leeuwenkuil. — Wakend en wachtend, tot den dag der verlossing.

Van den hemel keeren wij terug tot de aarde om te zien, in welke betrekking de Engelen staan tot de aarde en het menschelijk geslacht. Wat is hun roeping hier op aarde? Het is een zeer belangrijk feit, dat er veel meer van de Engelen wordt gezegd in het Nieuwe dan in het Oude Testament. In het Nieuwe Testament wordt het meest van de Engelen melding gemaakt in het

begin, dat wil zeggen in de evangeliën en aan het eind, in het boek der Openbaring. Dit heeft op zichzelf een diepe beteekenis. Later komen wij daarop terug. Wij halen nog eens 1 Petr. 1 : 12 aan: „In welke dingen de Engelen begeerig zijn in te zien.” Zij schijnen het meest belang te stellen in de verlossing van den mensch en in de aarde, die God aan Zijn schepselen gegeven heeft. Zij zagen toe met heilig ontzag, toen God als de drieëenige God zeide (niet tot de Engelen): „Laat Ons menschen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; en dat zij heerschappij hebben over de visschen der zee en over het gevogelte des hemels en over het vee en over de geheele aarde en over al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt.” (Gen. 1 : 26.) Zij zagen, hoe God het lichaam van den mensch schiep uit het stof der aarde en den adem des levens in zijn neusgaten blies. Welk een vreugdegeroep moeten zij hebben geuit, toen de mensch, de kroon der geheele aarde, vóór zijn Schepper stond, een weinig minder gemaakt dan zij, de Engelen. Engelen zijn niet alwetend. De toekomst is hun alleen bekend, voorzoover het den alwetenden God behaagt hun die te openbaren. Met welk een angstige huivering moeten zij hebben toegezien, toen de slang, Satan, dien zij zoo goed kenden, naar de vrouw toekroop en het noodlottige gesprek begon. Indien Engelen kunnen weenen en duivelen lachen, dan moeten, toen de zonde geboren

werd door de macht van hem, die een leugenaar en moordenaar was van den beginne, de Engelen in den diepsten zielsangst geweend en de duivelwereld gejuicht hebben van vreugde.

En nu begint de geschiedenis der verlossing. Er zal vijandschap zijn tusschen de slang en de vrouw, tusschen het zaad van de vrouw en het zaad van de slang. Het zaad van de vrouw zal den kop van de slang vermorzelen, terwijl de verzenen van het zaad der vrouw vermorzeld zullen worden. Hij, die de slang zal vernietigen en de overwinning behalen, zal moeten lijden. Nu beginnen de Engelen begeerig te worden om in te zien in deze dingen, de dingen aangaande Hem, Die komen zal, aangaande Zijn lijden en de heerlijkheid daarna.

In den grooten strijd, die nu op aarde begon, hebben zij een bepaalde roeping te vervullen. Satan en zijn Engelen zijn werkzaam. De vorst van de macht der duisternis staat God tegen in het werk der verlossing. Hij heeft zijn zaad onder de menschen, onder hen, die zijn zijde gekozen hebben. De Engelen van God aan de zijde des Heeren zijn Zijn bondgenooten in het bestrijden van den duivel en zijn machten; God gebruikt hen ten dienste van Zijn volk, te hunner bescherming, om Zijn eeuwige plannen te volvoeren.

Hoe weinig weten wij van dit alles. Hier en daar wordt de sluier even opgelicht in de gewijde geschiedenis en krijgen we iets te zien van den

dienst der Engelen. Misschien is ons wel met opzet weinig hieromtrent geopenbaard, opdat wij ons niet te veel zouden bezighouden met de Engelen en de onzichtbare dingen, inplaats van met den Heere der heerlijkheid.

Wij herinneren er den lezer nog even aan, dat „de Engel des Heeren” in dit verband buiten beschouwing blijft, want deze is, zooals wij in het derde hoofdstuk aantoonde, de Heere Zelf.

Engelen kwamen in Sodom. Zij hadden den Heere vergezeld, Die nog bij Zijn vriend Abraham bleef. Lot, de arme wereldsche Lot, zat in de poort. Hij herkende de vreemde bezoekers en noodigde hen uit, bij hem te overnachten. Hoe ongaarne traden zij zijn huis binnen. Toen de snoode menigte de woning van Lot omsingelde, beschermden de Engelen hem en sloegen zij de mannen, die buiten waren, met blindheid. Op den morgen van den noodlottigen dag, toen de goddelooze steden door een oordeel zouden worden weggevaagd, drongen de Engelen bij Lot aan, dat hij zich zou haasten, en toen hij aarzelde, grepen zij zijn hand en de handen van zijn vrouw en zijn dochters, en brachten hen buiten de stad. Het was de opdracht der genade, waarmee God hen gezonden had om Lot te redden.

Abraham geloofde aan Engelen en hun tuschenkomst, want toen hij Eliëzer zond om een vrouw voor Izak te zoeken, zeide hij: „Hij zal Zijnen Engel voor uw aangezicht zenden.” Toen

Jakob een zwerveling was, ver van zijn vaderland, waren de Engelen aan zijn zijde om hem te beschermen. En als hij eindelijk tot het land zijner vaders terugkeert, ontmoeten hem de Engelen Gods. Hij kende hen en zeide: „Dit is een heirleger Gods, en hij noemde den naam derzelve plaats *Mahanaim*.” Deze naam beteekent „dubbele heirmacht”. Hij beseftte, dat zijn eigen leger omringd werd door een hemelsch heirleger. Deze Engelen moeten hem herinnerd hebben aan het gezicht, dat hij twintig jaar geleden had, toen hij de Engelen Gods zag op- en nederklimmen op de ladder, (Gen. 28 : 12.) waardoor hij verzekerd werd van de Goddelijke bescherming, evengoed als hij nu wist, dat God met hem was, omdat Zijn Engelen hem omringden.

Israël werd bewaard door een Engel, door God gezonden. Maar hier kunnen wij weer met zekerheid zeggen, dat het niet een geschapen Engel was, maar Jehovah Zelf, in de gedaante van een Engel. Wij lezen immers van Hem, wat alleen waar kan zijn van God Zelf: „Hoedt u voor Zijn aangezicht en weest Zijner stem gehoorzaam en verbittert Hem niet; want Hij zal ulieder overtredingen niet vergeven, want mijn Naam is in het binnenste van hem.” Toch kunnen wij er zeker van zijn, dat de Engelen Israël dienden tijdens hun tocht van Egypte naar het beloofde land. Hoe zij Israël beschermden en

misschien wonderdadig van voedsel voorzagen, weten wij niet.

Wel weten wij, dat de wet „besteld is door de Engelen,” (Gal. 3 : 19.) en dat zij de wet ontvangen hebben door „bestellingen der Engelen.” (Hand. 7 : 53.)

Uit Psalm 68 : 18 leeren wij, dat de ontvoering van Gods heerlijkheid werd teweeggebracht door den dienst van duizenden Engelen. Zij waren ruim vertegenwoordigd op den heiligen Sinai. Hiervan wordt ook getuigd in Deut. 33 : 2, waar de Heere wordt gezien, komende met tienduizenden der heiligen; de juiste vertaling is „Engelen”.

In de Psalmen lezen we van de bescherming der Engelen. In Ps. 34 : 8 is het weer de Engel des Heeren, maar in Ps. 91 : 11 worden de Engelen vermeld. „Want Hij zal Zijne Engelen van u bevelen, dat zij u bewaren in al uwe wegen. Zij zullen u op de handen dragen, opdat gij uwen voet aan geen steen stoot.” De 91e Psalm is profetisch. Terwijl de voorafgaande psalm den eersten mensch doet zien in zijn zonde en dood, geeft de 91e Psalm een profetisch beeld van den tweeden mensch. De duivel wist dit, want hij haalde deze passage aan, toen hij onzen Heer leidde op de tinnen des tempels. Maar zoo dikwijls de duivel gebruik maakt van de Schrift, voegt hij er iets aan toe of laat hij er iets van weg. Toen hij de belofte aanhaalde omtrent de

bescherming der Engelen, liet hij er de volgende woorden van weg: „dat zij u bewaren in al uwe wegen”. Alleen in Gods wegen kunnen wij aanspraken maken op Zijn hulp en Zijn nabijheid.

Wij weten, dat de metgezellen van Daniël ongedeerd door het vuur wandelden, omdat dezelfde Engel, die in den brandenden braambosch was, met hen was in den brandenden oven. Het was weer de Heere Zelf, in de gedaante van een Engel. Nebukadnezar zegt van Hem: „Ziet, ik zie vier mannen los wandelende in het midden des vuurs en er is geen verderf aan hen; en de gedaante des vierden is gelijk eens zoons der Goden.” (Dan. 3 : 25.) Het moet dezelfde Engel geweest zijn, die den muil der leeuwen toesloot, toen Daniël in den leeuwenkuil geworpen was. Welke heerlijke woorden kwamen er van Daniëls lippen, toen hij een nacht onder de leeuwen had doorgebracht: „Mijn God heeft Zijnen Engel gezonden en Hij heeft den muil der leeuwen toegesloten, dat zij mij niet beschadigd hebben.” (Dan. 6 : 23.)

Aan deze voorvallen, waarbij Engelen door God op aarde gebruikt worden om Zijn volk te beschermen, voegen wij nog een ander toe, waar de Engelen niet genoemd, maar wel bedoeld worden. Toen Elia's knecht de vijandelijke legers zag met de paarden en wagenen, die de stad omringden, werd hij zeer verschrikt. Maar de profeet troostte hem, zeggende: „Vrees niet,

want die bij ons zijn, zijn meer dan die bij hen zijn." Toen bad de man Gods: „Heere! open toch zijne oogen, dat hij zie." Het gebed werd dadelijk beantwoord en de jongen zag den berg vol vurige paarden en wagenen rondom Elisa. De heirlegers der Engelen, de hemelsche krijgslieden, waren met Gods volk. In al de oorlogen, die Israël voerde en waarin zij op den Heere vertrouwden, streden deze hemelsche machten voor hen en gaven hun de overwinning.

Satans machten zijn werkzaam op de aarde. De vorst van het koninkrijk der duisternis trekt rond op de aarde (Job 1.) en wel met het doel om te verslinden. (1 Petr. 5 : 8.) Maar God heeft ook Zijn machten, die de aarde doorwandelen. Zacharia, de profeet, zag een groote menigte paarden, aan het hoofd waarvan zich een ruiter op een rood paard bevond. De vraag van den profeet: „Mijn Heere! wat zijn deze?" werd door den man op het roode paard beantwoord. „Deze zijn het, die de Heere uitgezonden heeft, om het land te doorwandelen." (Zach. 1 : 8—10.) De Engelen moeten voortdurend aan het werk geweest zijn in de vele eeuwen van Israëls geschiedenis, uitgezonden van den troon van God, om Zijn plannen en voornemens uit te voeren.

In het boek Daniël worden zij ons ook voorgesteld als wachters. (Dan. 4 : 13, 17 en 23.)

En gedurende al die vierduizend jaren van voorbereiding tot de beloofde verlossing, begin-

nende met de eerste belofte in Eden, hebben zij gewacht op de volkomen openbaring van Gods wonderbare verlossingsplannen, altijd begeerig om in deze dingen in te zien. Wat God openbaarde, leerden en verstonden zij. Zijn liefde tot een verloren wereld werd hun bekend. Zij luisterden naar de stem der profetie, wanneer de Geest van God het lijden van Christus en de heerlijkheid daarna ontvouwde. Zij leerden, dat Hij, Dien zij kenden als den eengeboren Zoon van God, eenmaal op aarde zou komen, geboren uit de maagd Maria. Dat Hij zou lijden als de Verworpenen. De geschiedenis der verlossing, zooals die in het Oude Testament beschreven staat, vervulde hen met bewondering, terwijl zij hoe langer hoe meer begeerig werden, in deze dingen in te zien. Terwijl de geloovige Israëlieten op aarde uitzagen naar de vervulling der belofte, wachtten ook de hemelsche heirscharen, de ontelbare menigte der Engelen in den hemel, in hun woonsteden, op den bestemden tijd.

HOOFDSTUK VIII.

Nog een dag van rechtzitting in den hemel. — De vierhonderd stille jaren. — Zacharias en de Engel. — Gabriël gezonden tot de maagd Maria. — Jozefs visioen van een Engel. — Engelen kondigen de geboorte van Christus aan. — Waarom Engelen zoo op den voorgrond treden in de evangeliën en in het laatste boek van den Bijbel. — Jozef door een Engel gewaarshuwd. — In den dienst van Christus. — Gedurende Zijn leven. — De Engel in Gethsemané. — De getuigen van Zijn lijden en dood. — Tegenwoordig bij Zijn Opstanding en hemelvaart.

Eindelijk was de bestemde tijd gekomen. Misschien was er weer een groote dag van rechtzitting in den hemel, grooter dan ooit te voren. De hemelsche heirscharen omringden den troon en stonden daar met heilig ontzag en diepen eerbied, toen het uur gekomen was, dat Gods Zoon Zijn

heerlijkheid zou afleggen en de gestalte van een mensch aannemen, om een weinig minder gemaakt te worden: dan de Engelen. O wonder der wonderen! De Heere, die hen geschapen heeft, door Wien en tot Wien alle dingen zijn, Dien zij aanbidden en eeren, gaat den hemel verlaten, om te vervullen wat de profeten Gods gesproken hebben. Welk een dag moet dat geweest zijn, toen God Zijn Zoon zond, om vleesch te worden op de aarde. Vierhonderd jaren waren stil voorbijgegaan sinds Maleachi de laatste boodschap had overgebracht, die Zijn komst aankondigde. Vierhonderd jaren had de Heere niet gesproken zooals Hij tevoren deed en geen Engelen waren aan de menschen verschenen. Wij weten, dat de zoogenaamde Apokriefe boeken talrijke zinspelingen op de Engelen bevatten, maar er is weinig onderscheidingsvermogen toe noodig om in te zien, dat zij onecht zijn en van geheel verschillend karakter dan de reine en waardige berichten in het Woord van God. ¹⁾ Deze apokriefe boeken zijn door de ware kerk verworpen als zijnde niet

¹⁾ In het boek Tabit bijvoorbeeld vinden we een verhaal van een Engel, Rafaël genaamd. De jonge man, dien de Engel vergezelde, was in gevaar, door een grooten visch verslonden te worden. De Engel redde hem. Toen zeide hij tot den jongen man, dat hij het hart en de lever van den visch moest gebruiken tegen duivelsche invloeden en de gal tegen oogkwalen, enz. Dit is geen openbaring, maar een sprookje.

geïnspireerd, terwijl de Roomsche kerk hen onderschrijft, omdat zij haar onschriftuurlijke leerstellingen en praktijken steunen. De verschijningen der Engelen, in deze boeken beschreven, getuigen van het bijgeloof, dat in de eeuwen, toen God niet gesproken heeft, heerschte.

Maar nu zal dit zwijgen verbroken worden.

Een bejaard priester, een rechtvaardig man, één van degenen, die den Heere vreesden en geloovig en geduldig wachtten op de vertroosting Israëls, op de komst van den Messias, offerde het reukoffer in den tempel, terwijl de menigte buiten stond. Zijn naam was Zacharias, wat beteekent „de Heere gedenkt” en zijn vrouw, die ook al op leeftijd was, heette Elizabeth, wat beteekent „Gods eed”. De tijd was gekomen, dat God zou gedenken aan Zijn onder eede afgelegde beloften. Zij hadden geen kinderen, omdat Elizabeth onvruchtbaar was en zij beiden verre op hunne dagen gekomen waren. (Luk. 1 : 7.) Opeens verscheen er aan de rechterzijde van het altaar, waarop Zacharias offerde, een Engel des Heeren. De Engel spreekt; de stilte wordt verbroken. Van den troon van God is deze Engel uitgezonden om de boodschap over te brengen, die de aanstaande geboorte verkondigt van hem, die een voorlooper zal zijn van den vleeschgeworden Zoon van God, „in den geest en de kracht van Elia, om te bekeeren de harten der vaders tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de voor-

zichtigheid der rechtvaardigen, om den Heere te bereiden een toegerust volk." (Luk. 1 : 17.) Eenige maanden later werd een nog belangrijker boodschap toevertrouwd aan Gabriël. Dezelfde Gabriël, die bijna zes eeuwen geleden was uitgezonden, om den juisten tijd aan te kondigen, wanneer de Christus zou lijden, (Dan. 9 : 24—27.) wordt nu van den hemel gezonden naar het arme stadje Nazareth. Daar woonde de maagd, die, zooals Jesaja voorspeld had, een Zoon zou voortbrengen, Wiens naam zou zijn Immanuël. Geen grooter nieuws kwam ooit uit den hemel op de aarde. Wij kunnen ons indenken, met welk een diepe belangstelling en heilige verwachting de Engelen uitzagen naar den dag, waarop de Zoon van God op aarde zou verschijnen.

Evenals de Engel, die tot Zacharias sprak, zeide ook Gabriël: „Vrees niet!" Maar zijn eerste woorden tot Maria van Nazareth waren woorden, die haar begenadigd en gezegend noemden. „Wees gegroet, gij begenadigde! De Heere is met u, gij zijt gezegend onder de vrouwen." Dan volgt de groote en zalige boodschap: „Zie, gij zult bevrucht worden en een zoon baren en gij zult Zijnen naam heeten Jezus, Deze zal groot zijn en de Zoon des Allerhoogsten genaamd worden; en God de Heere zal Hem den troon van zijn vader David geven. En hij zal over het huis Jakobs Koning zijn en Zijns koninkrijks zal geen einde zijn." (Luk. 1 : 31—33.) Nog eens spreekt

de Engel om te antwoorden op haar vraag: „Hoe zal dat wezen?” En de Engel, antwoordende, zeide tot haar: „De Heilige Geest zal over u komen en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen; daarom ook, dat Heilige, dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden.” (Luk. 1 : 35.) Hoe eenvoudig en toch hoe diepzinnig en ver boven het menschelijk begrip is deze uitspraak van den Engel! Gabriël zelf moet deze heerlijke woorden met heiligen eerbied hebben uitgesproken. De Engelen waren er getuige van geweest, toen de drieëenige God den mensch uit het stof formeerde. De tweede mensch behoefde niet geschapen te worden, want hij is de Heer, „Wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid.” (Micha 5 : 1.) Hij komt, om het lichaam van den eersten mensch aan te nemen en dat lichaam wordt tot aanzijn geroepen door een scheppende daad van den derden persoon der Heilige Drieëenheid. Hijzelf, de Hoogste, zal de maagd overschaduwen om zich met dat lichaam te vereenigen. Hier is het groote mysterie, dat de ontelbare heirscharen der Engelen met heilig ontzag overpeinsden. Wat moeten zij gevoelen, wanneer zij zien, dat de mensch, het schepsel uit het stof, voor wien God Zijn eeniggeboren Zoon zond, met zijn verduisterden geest en ongeloovig hart, zich afkeert van de verborgenheid der godzaligheid. (1 Tim. 3 : 16.) en niet wil gelooven in

Hem, dien de Vader gezonden heeft! Het komt ons voor, dat zij moeten sidderen en beven, wanneer zij luisteren naar de loocheningen van de geboorte van Gods Zoon, zooals die in onze dagen zooveel in de godsdienstige wereld gehoord worden.

Jozef, met wien Maria ondertrouwd was, heeft ook een Engel des Heeren gezien. Hij is een edel karakter, rechtvaardig en teerhartig. Toen Maria zwanger bevonden was uit den Heiligen Geest, „was Jozef, haar man, alzoo hij rechtvaardig was en haar niet wilde openbaarlijk te schande maken, van wil, haar heimelijk te verlaten. En alzoo hij deze dingen in den zin had, ziet, de Engel des Heeren verscheen hem in den droom, zeggende: Jozef, gij zone Davids, wees niet bevreesd Maria, uwe vrouw, tot u te nemen, want hetgeen in haar ontvangen is, dat is uit den Heiligen Geest.” Hij was gehoorzaam aan het bevel van den Engel. „Jozef dan, opgewekt zijnde van den slaap, deed, gelijk de Engel des Heeren Hem bevolen had en heeft zijne vrouw tot zich genomen; en bekende haar niet, totdat zij dezen haren eerstgeborenen zoon gebaar had en heette zijnen naam Jezus.” (Matth. 1 : 18—25.)

De gedenkwaardige nacht is aangebroken. Het lang verwachte kind wordt geboren in een stal in Bethlehem. Het zaad van de vrouw is gekomen. De geheele hemel was dien nacht in beweging. Het gansche heelal, vervuld met de

Engelen Gods weet, wat er heeft plaatsgehad. De aarde alleen verkeert in onwetendheid omtrent de groote gebeurtenis. Herders in het veld, die des nachts de wacht hielden over hun kudde werden plotseling verschrikt door de verschijning van een Engel des Heeren. ¹⁾ Deze herders behoorden tot de geloovigen in Israël, wachtende op den beloofden Verlosser. Misschien waren zij in dienzelfden nacht wel aan het spreken over deze dingen of baden zij, als alle geloovige Joden, om de komst van den Zoon Davids. De heerlijkheid des Heeren omscheen hen en in die heerlijkheid zagen zij een Engel, een boodschapper Gods. Geen wonder, dat zij zeer bevreesd waren. Toen bracht de Engel zijn boodschap over. „Vrees niet!” was gesproken tot Zacharias en tot Maria van Nazareth, en ook deze Engel zegt: „Vreest niet, want ziet, ik verkondig u groote blijdschap, die al den volke wezen zal. namelijk, dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heer.” (Luk. 2 : 10, 11.) Welk een zalige tijding bracht deze boodschapper op aarde voor den mensch, zalig om naar te luisteren en om in te gelooven. Terwijl zij staarden naar deze heerlijke verschijning, merkten zij niet, dat de Engel een menigte van mede-Engelen in zijn gevolg had. „En van stonden aan was er met den

¹⁾ Niet *de* Engel, maar *een* Engel. In de Statenvertaling van het Nieuwe Testament wordt enkele malen onjuist het bepaalde lidwoord gebruikt.

Engel een menigte des hemelschen heirlegers, prijzende God en zeggende: Eere zij God in de hoogste hemelen en vrede op aarde, in de menschen een welbehagen!” Het moet een groote schare geweest zijn, en hun lofzang en vreugdevolle tijding werd niet alleen door de herders gehoord, maar steeg ook opwaarts en vond weerklank overal, waar de Engelen wonen. De heirscharen der Engelen, die gedurende vierduizend jaren de voorbereiding van het verlossingswerk hadden gadegeslagen, die door den Heere gebruikt werden in Zijn dienst, en in de conflicten op aarde, die ondertusschen geluisterd hadden naar de stem der profetie en altijd begeerig waren in deze dingen in te zien, hadden iets geleerd van de geheimen van Gods liefde, door Hem in het werk der verzoening geopenbaard. Zij wisten, dat God ten laatste zou worden geeerd in de hoogste hemelen; dat er op de arme, lijdende, met bloed gedrenkte aarde met haar rusteloze volken, rusteloos als de zee, vrede zou zijn, en dat het welbehagen van God in den verloren mensch nu tenvolle zou worden geopenbaard in Hem, Die van den hemel uit op aarde was gekomen.

We ontmoeten Engelen op den drempel van het Nieuwe Testament. Engelen komen dikwijls voor in de evangelieverhalen. Het zou niet anders kunnen. Hij, Die de Engelen geschapen had, Dien zij als Heer eerden en aanbaden, Hij, Die na

enkele jaren in Zijn verheerlijkte menschheid zou terugkeeren naar den hemel om een plaats te verwerven hooger dan de Engelen, was nu op aarde een weinig minder gemaakt dan de Engelen. Nu Hij hier was, waren ook de Engelen aanwezig en werden zij door menschelijke oogen gezien, omdat Hijzelf door Engelen was vergezeld, die op Zijn wenken letten. En zelfs nadat Hij de aarde verlaten had werden er nog Engelen gezien in verband met het begin der kerk, het lichaam van Christus, dat groote mysterie, dat voor de Engelen nieuw was, want het was in vroegere eeuwen niet geopenbaard.

In het laatste boek van den Bijbel, het boek der Openbaring, komen de Engelen nog meer voor, want dat boek heeft voornamelijk betrekking op de wederkomst des Heeren, op Zijn terugkeer naar de aarde. In dien dag zal de aarde het tooneel worden van een heerlijkheid als nooit tevoren gezien werd in haar geschiedenis. De Engelen in hun hemelsche glorie, de onzichtbare dingen zullen dan zichtbaar worden. Dat is de reden, waarom de Engelen zoo veelvuldig voorkomen in het begin van het Nieuwe Testament en in het laatste boek.

De eerstvolgende verschijning van een Engel, nadat de herders de hemelsche heirscharen hadden aanschouwd, was weer aan Jozef. Engelen verschenen hem altijd in een droom. Zoo was het, toen hij ontdekte, dat zijn ondertrouwde vrouw

zwanger was. Toen Herodes zich gereed maakte, de kinderen in Bethlehem te laten vermoorden, verscheen een Engel des Heeren aan Jozef in den droom, zeggende: „Sta op en neem tot u dat kindeken en Zijne moeder en vlied in Egypte en wees aldaar, totdat ik het u zeggen zal, want Herodes zal het kindeke zoeken, om hetzelfde te dooden.” (Matth. 2 : 13.) Het was een poging van Satan om door Herodes het Kind te dooden. Maar hij kon het niet doen. Dat Kind was niet als ieder ander kind onderhevig aan ziekte of dood. Er was geen zonde in Hem en waar geen zonde is, heeft de dood geen recht. Herodes' toorn jegens het Kind wordt door God gebruikt als een gelegenheid om Zijn eigen plan te volvoeren. Dat Kind is de ware Israël Gods. Israël, het volk, was in zijn jeugd als de eerstgeboren zoon, die uit Egypte werd teruggeroepen. Christus moest op volmaakte wijze in volmaakte gehoorzaamheid denzelfden weg doormaken. Herodes kon het leven van het Kind niet aantasten. Hij zocht het te dooden, maar geen Romeinsche soldaat zou ooit het zwaard in zijn kleine borst hebben kunnen steken. En toen Herodes gestorven was, verscheen de Engel weer aan Jozef, hem zeggende, dat hij naar het land Israëls terug moest keeren.

Sommige oude meesters, die de vlucht naar Egypte schilderden, voegden er een Engel of Engelen bij, die het Kind en Zijn moeder en Jozef

vergezelden. Deze hemelsche wezens waren ongetwijfeld in de nabijheid van het Kind. Zij hielden over Hem de wacht. Het is een Joodsche traditie, dat Adam, de eerste mensch in zijn ongevallen staat, de Engelen tot zijn dienaren had, dat hij de macht en het gezag had, hen te bevelen en in zijn dienst te gebruiken. Misschien is dit waar, maar zeker weten wij, dat de tweede mensch, de laatste Adam, onze Heer en Heiland, de Engelen tot Zijn dienaren had. Het heeft den Heiligen Geest niet behaagd, ons iets uit Zijn kinderjaren en jeugd te verhalen behalve wat er voorviel, toen Hij op twaalfjarigen leeftijd naar Jeruzalem ging. Wij twifelen er niet aan, of er waren in al die jaren Engelen om Hem heen.

Het eerst vinden we gedurende Zijn openbare optreden op aarde de Engelen vermeld in het vierde hoofdstuk van Mattheüs. Nadat Zijn Zoonschap door de stem des Vaders bevestigd was aan den oever van den Jordaan, werd Hij door den Geest geleid naar de woestijn, om door den duivel verzocht te worden. Zooals we reeds zeiden, haalde de duivel een gedeelte uit de Schrift aan. Hij wist, dat de een en negentigste psalm was geschreven door den Geest van God, die den tweeden Mensch beschrijft, als wandelende in gehoorzaamheid en vertrouwende op God. Hij, de vleeschgeworden Zoon van God, was gezeten in de schuilplaats des Allerhoogsten. Hij zeide tot God: „Mijn God, op Wien ik ver-

trouw." En daarom komt Hem de belofte toe:
„Hij zal Zijn Engelen van u bevelen, dat zij u
bewaren in al uwe wegen. Zij zullen u op de han-
den dragen, opdat gij uwen voet aan geen steen
stoot." Satan wist dit en trachtte den Heere Jezus
over te halen een anderen weg te gaan dan dien
der gehoorzaamheid. Nadat Hij Zijn majestueus
„Ga weg, Satan!" gesproken had, verschenen de
Engelen op het tooneel, zooals in de evangeliën
verhaald wordt. „Toen liet de duivel van Hem af
en ziet, de Engelen zijn toegekomen en dienden
Hem." (Matth. 4 : 11.) In Markus vinden we:
„Hij was aldaar in de woestijn veertig dagen,
verzocht van den Satan en was bij de wilde ge-
dierten, en de Engelen dienden Hem." (Mark.
1 : 13.) Wij weten niet, waaruit de dienst der
Engelen bestond. Wij gelooven, dat deze Zijn
lichamelijke nooden betref aan het eind der veer-
tig dagen. Toen Hem hongerde, had de duivel
Hem gevraagd, de steenen in brood te verande-
ren. Hij bezat de macht, dit te doen, maar alzo
handelende, zou Hij Zichzelf hebben behaagd.
En nu, nadat de overwinning behaald was en de
duivel Hem verlaten had, was er nog steeds niet
voorzien in Zijn lichamelijke nooden. Daarom
verschenen de Engelen om Hem te dienen. Of-
schoon dit, behalve in Gethsemané, de eenige
plaats in de evangeliën is, waar wij lezen, dat de
Engelen den Zoon van God op aarde dienden,
kan er geen twijfel bestaan, of zij dienden Hem

bij verschillende andere gelegenheden. Zij waren de heilige wachters, boven Hem en om Hem heen. Indien zij nu, zooals wij later zullen aantoonen, de onzichtbare getuigen zijn, wanneer de geloovigen bidden, (1 Kor. 11 : 10.) hoeveel te meer zullen zij Hem hebben gezien en gadeslagen, toen Hij op aarde leefde. Er is één woord in den Bijbel, hetwelk dit bevestigt. Paulus schrijft, dat Hij gezien werd van de Engelen. (1 Tim. 3 : 16.) Hij werd door de Engelen gezien in elke periode van Zijn leven op aarde, in Zijn lijden, in Zijn dood, in Zijn opstanding en bij Zijn hemelvaart. Zij zagen Hem toen Hij rondwandelde op aarde, goeddoende. Zij aanschouwden Zijn daden van genade en macht, hoe Hij de zieken genas en de melaatschen reinigde. Zij moeten hebben gejuicht, toen Hij in Zijn almacht de duivelen uitwierp en hun slachtoffers vrijmaakte. Zij luisterden naar Zijn woorden. Zij omringden Hem in de nachten, die Hij doorbracht op de bergtoppen en in woeste plaatsen, wanneer Hij gemeenschap hield met Zijn Vader en bad. Zij waren de zwijgende getuigen van de samenzwering Zijner vijanden. Zij moeten geweend hebben, als de menschen zich van Hem afkeerden, en gejuicht, wanneer anderen aan Zijn voeten vielen en Hem aanbaden.

Zij wisten, dat Hij op aarde kwam, om het Lam van God te zijn, om te lijden en te sterven. Zij waren getuige van Zijn doodstrijd in den hof

en luisterden naar Zijn gebed, naar Zijn roepen en Zijn tranen. „En van Hem werd gezien een Engel uit den hemel, die Hem versterkte.” (Luk. 22 : 43.) Hier wordt ons ook niet verteld, op welke wijze zij Hem sterkten. Sommigen veronderstellen, dat Satan tegenwoordig was en zulk een macht uitoefende, dat Christus vreesde eronder te zullen bezwijken, en, stervende in den hof, niet in staat zou zijn het verlossingswerk op het kruis te voleindigen. Maar dit is een theorie, die den duivel een macht geeft over Christus, welke hij niet bezat en die onzen Heiland onteert. De doodsstrijd werd niet veroorzaakt door Satans macht, maar doordat Hij, de Heilige, die geen zonde gekend had, voelde, hoe Hij zonde zou worden gemaakt voor ons. Zijn heilige ziel deinsde daarvoor terug.

Engelen zagen Hem, toen Hij bespot en wreed gegeeseld werd, toen Zijn aangezicht werd bespuwd en onteerd. Legioenen Engelen bevonden zich in Zijn nabijheid en indien Hij gewild had, had Hij den Vader kunnen bidden en Hij zou Hem meer dan twaalf legioenen Engelen hebben bijgezet. (Matth. 26 : 53.) Maar toen Hij van de twaalf legioenen Engelen sprak tot Petrus, die het zwaard getrokken had om Hem te verdedigen, voegde Hij er aan toe: „Hoe zouden de Schriften vervuld worden, die zeggen, dat het alzoo geschieden moet!” De Engelen wisten, dat de Schriften vervuld moesten worden, dat Zijn

handen en voeten moesten worden doorboord, dat Hij moest worden bespot en door God verlaten worden. Zonder twijfel zullen zij hun aangezichten bedekt hebben, toen Hij de schande van het kruis onderging, die Hij verachtte, en toen zij Zijn lijden aanschouwden, dat Hij zoo geduldig droeg. Toen kwamen de drie uren van duisternis. Was deze duisternis alleen beperkt tot ons zonnestelsel, of strekte zij zich uit over al de hemelen? Al de hemelen moeten den invloed hebben ondergaan van wat er voorviel in dat kleine landje op één van de kleinste planeten van het heelal. De Heer der schepping stierf voor de zonde van het schepsel! De Rechtvaardige en Heilige stierf voor de onrechtvaardigen! Het diepste mysterie van Zijn verlossingswerk, de kreet van het kruis: „Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?” was zelfs voor de Engelen in duisternis gehuld, een duisternis, waar hun blik niet doorheen kon dringen. Maar hoe moeten zij zich verwonderd hebben over de groote liefde van God en Zijn rechtvaardigheid en wijsheid, door Hem geopenbaard in het kruis van Christus!

Het werk was gedaan. „Het is volbracht!” was Zijn overwinningskreet. Zij werd gehoord door degenen, die om het kruis stonden. Maar ook de Engelen hoorden haar en misschien weerklonk dit woord „Het is volbracht!” van de eene ster tot de andere totdat al de hemelen weergalmden

van het heerlijke nieuws: „Het is volbracht! Het is volbracht!”

„En ziet, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën van boven tot beneden.” Misschien is het een Engel geweest, dien God heeft opgedragen deze scheur te maken, opdat men dadelijk zou weten, dat de nieuwe en levende weg, die toegang geeft tot het Heilige der heiligen, tot de tegenwoordigheid van God, gemaakt was door Zijn dierbaar bloed.

Terwijl Romeinsche soldaten waakten bij het verzegelde graf, waren er ook andere wachters. Toen het begon te lichten, tegen den eersten dag der week, naderden Maria Magdalena en de andere Maria de plaats, waar Hij begraven was. „En ziet, er geschiedde een groote aardbeving, want een Engel des Heeren, nederdalende uit den hemel, kwam toe en wentelde den steen af van de deur en zat op denzelfden. En zijne gedaante was gelijk een bliksem en zijne kleeding wit gelijk sneeuw.” (Matth. 28 : 2—3.) De aardbeving werd veroorzaakt door den nederdalenden Engel, en de steen, zoo nauwkeurig verzegeld, werd door de macht van den Engel weggerold. Er was geen Engel noodig om voor Hem den weg uit het graf te openen. Het was God, Die Hem uit den dood deed verrijzen, maar even waar is het, dat Hijzelf opstond. De steen werd weggerold om te laten zien, dat het graf ledig was. Met welk een hemelsche blijdschap moet die Engel de vreugde-

volle tijding aan de twee vrouwen verteld hebben. „Vreest gijlieden niet, want ik weet, dat gij zoekt Jezus, Die gekruisigd was. Hij is hier niet, want Hij is opgestaan, gelijk Hij gezegd heeft. Komt herwaarts, ziet de plaats, waar de Heere heeft gelegen en gaat haastelijk heen en zegt Zijnen discipelen, dat Hij is opgestaan van de dooden; en ziet, Hij gaat u voor naar Galilea, daar zult gij Hem zien. Ziet, ik heb het ulieden gezegd.” (Matth. 28 : 5—8.) En Markus verhaalt ons: „En zeer vroeg op den eersten dag der week, kwamen zij tot het graf, als de zon opging, en zeiden tot elkander: Wie zal ons den steen van de deur des grafes afwentelen? En opziende zagen zij, dat de steen afgewenteld was, want hij was zeer groot. En in het graf ingegaan zijnde, zagen zij een jongeling, zittende ter rechterzijde, bekleed met een lang wit kleed en werden verbaasd.” (Mark. 16 : 2—5.) Lukas zegt: „En zij vonden den steen afgewenteld van het graf. En ingegaan zijnde, vonden zij het lichaam van den Heere Jezus niet. En het geschiedde, als zij daarover twijfelachtig waren, ziet, twee mannen stonden bij haar in blinkende kleederen. En als zij zeer bevreesd werden en het aangezicht naar de aarde neigden, zeiden zij tot haar: Wat zoekt gij den levende bij de dooden? Hij is hier niet, maar Hij is opgestaan. Gedenkt, hoe Hij tot u gesproken heeft, als Hij nog in Galilea was, zeggende: de Zoon des menschen moet overgeleverd wor-

den in de handen der zondige menschen en gekruisigd worden en ten derden dage weder opstaan.” (Luk. 24 : 2—7.) En Johannes verhaalt ons van deze Engelen: „En Maria stond buiten bij het graf, weenende. Als zij dan weende, bukte zij in het graf, en zag twee Engelen in witte kleederen zitten, eenen aan het hoofd en eenen aan de voeten, waar het lichaam van Jezus gelegen had. En die zeiden tot haar: Vrouw, wat weent gij?” (Joh. 20 : 11—13.)

Hij werd door Engelen gezien bij Zijn opstanding. Zij waren de boodschappers bij het ledige graf, die het zalige nieuws vertelden, dat Hij was opgestaan, evenals zij de tijding van Zijn geboorte vermeld hadden. Zij toonden medelijden te hebben met Zijn ontstelde discipelen. Uit dit alles leeren wij, hoe nauw zij verbonden waren met het leven en het werk van onzen Zaligmaker. Zij waren tegenwoordig bij Zijn hemelvaart. De wolk had Hem weggenomen van hunne oogen. „En alzoo zij hunne oogen naar den hemel hielden, terwijl Hij heenvoer, ziet, twee mannen stonden bij hen in witte kleeding, welke ook zeiden: Gij Galilésche mannen! wat staat gij en ziet op naar den hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel, zal alzoo komen, gelijkewijs gij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren.” (Hand. 1 : 10, 11.) Er wordt geleerd, dat deze twee Mozes en Elia waren. Wij geloo-

ven, dat die mannen in witte kleeding Engelen geweest zijn.

Gezien door de Engelen werd Hij ook, toen Hij door de hemelen doorging als de machtige Overwinnaar van zonde, dood en graf. Het moet een groote zegevierende stoet geweest zijn, Hij aan het hoofd, gevolgd door de hemelsche heirscharen. Wij gelooven, dat wij hierop een toespeling vinden in den achtenzestigsten psalm. „Gods wagenen zijn tweemaal tienduizend, de duizenden verdubbeld. De Heere is onder hen, een Sinaï in heiligheid! Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te deelen onder de menschen, ja, ook de wederhoorigen, om bij U te wonen, o Heere God!” (Ps. 68 : 18, 19.)

Voordat wij nu den opgestanen en verheerlijkten Mensch volgen naar de plaats Zijner verheffing, en beschrijven, hoe Hij zooveel heerlijker gemaakt is dan de Engelen, wijden wij een hoofdstuk aan de woorden, die door onzen Heiland gesproken zijn betreffende de Engelen en hun werkzaamheden.

HOOFDSTUK IX.

De loochening door het modernisme. — Christus' getuigenis aangaande de Engelen. — Hun belangstelling in de aarde. — Blijdschap over bekeerde zondaren. — Lazarus en de Engelen. — In verband met Zijn wederkomst. — In de gelijkenissen aangaande het koninkrijk beschreven als maaiers. — Tegenwoordig bij het laatste oordeel. — De beteekenis van Matth. 18:10.

Zooals wij reeds hebben opgemerkt, wordt het ongeloof van het modernisme en de verwoestende kritiek, die beide het bestaan van Engelen ontkennen, afdoende door den Heiland beantwoord. Hij sprak verschillende malen van de Engelen, dikwijls in verband met Zijn eigen heerlijkheid. Door de ontkenning van het bestaan der Engelen beschuldigt men den Heere Jezus van iets te hebben onderwezen, dat niet waar is. Men maakt Hem hierdoor tot een feilbaar leeraar en doet een aanslag op Zijn Godheid. Wij geven

een kort overzicht over de verschillende passages in de vier evangeliën, waarin de Heere Jezus melding maakt van de Engelen.

1. Wat hun bestaan betreft: „Die waardig zullen geacht zijn die eeuw te verwerven en de opstanding uit de dooden, zullen noch trouwen, noch ten huwelijk uitgegeven worden, want zij kunnen niet meer sterven, want zij zijn den Engelen gelijk, en zij zijn kinderen Gods, dewijl zij kinderen der opstanding zijn.” (Luk. 20 : 35, 36; Matth. 22 : 30; Mark. 12 : 25.) Indien er geen Engelen bestonden, zouden deze woorden een misleiding zijn. Maar Zijn getuigenis is waarachtig, want Hij is uit den hemel gekomen en kent de Engelen, omdat Hij hun Schepper is.

2. Wat hun tegenwoordigheid op de aarde betreft: „Alzoo zeg Ik ulieden, is er blijdschap voor de Engelen Gods over een zondaar, die zich bekeert.” (Luk. 15 : 10.) Zij staan in nauw contact met wat er op de aarde voorvalt en wanneer één zondaar zich bekeert en tot den Heere de toevlucht neemt, is er groote blijdschap onder hen. Zij zijn werkzaam in verband met het heengaan der geloovigen uit dit leven. „En het geschiedde, dat de bedelaar stierf en van de Engelen gedragen werd in den schoot van Abraham.” (Luk. 16 : 22.) Niet weinige Bijbelverklaarders zeggen, dat de geschiedenis van den rijken man en Lazarus slechts een gelijkenis is. De Heiland heeft dit niet gezegd. Hij zeide: „En er was een

zeker rijk mensch, en was gekleed met purper en zeer fijn lijnwaad, levende allen dag vroolijk en prachtig. En er was een zeker bedelaar, met name Lazarus, welke lag voor zijne poort, vol zweren.” Als het een gelijkenis geweest was, zou de Geest van God dit vermeld hebben, maar Jezus sprak van het werkelijke bestaan van dien rijken man en noemde zelfs den naam van den bedelaar, Lazarus. Hij maakte ons door deze geschiedenis bekend, dat Engelen gebruikt worden om de zielen der geloovigen naar den hemel te voeren.

3. Wat hun toekomstige werkzaamheid aangaat: Toen de Heere Jezus sprak als Profeet, de toekomst openbarend, Zijn wederkomst, de oordeelen, die Hij zal voltrekken, het herstel van Israël, Zijn eigen heerlijkheid en Zijn koninkrijk, maakte Hij melding van de Engelen. — Hij spreekt van de Engelen in de gelijkenissen van het koninkrijk in het dertiende hoofdstuk van Mattheüs. De oogst is de voleinding der wereld en dan zullen de Engelen optreden. „De maaiers zijn de Engelen.” (Vers 39.) „De Zoon des menschen zal Zijne Engelen uitzenden en zij zullen uit Zijn Koninkrijk vergaderen al de ergernissen en degenen, die ongerechtigheid doen.” (Vers 41.) „Alzoo zal het in de voleinding der eeuwen wezen: de Engelen zullen uitgaan en de boozen uit het midden der rechtvaardigen afscheiden.” (Vers 49.) Zij worden gebruikt, om de uitverko-

renen bijeen te vergaderen. „En Hij zal Zijne Engelen uitzenden met een bazuin van groot geluid en zij zullen Zijne uitverkorenen bijeen vergaderen uit de vier winden, van het eene uiterste der hemelen tot het ander uiterste derzelve.” (Matth. 24 : 31.) Zij zullen Hem vergezellen, als Hij in heerlijkheid zichtbaar weder zal verschijnen.

„Want de Zoon des menschen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders met Zijne Engelen en alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen.” (Matth. 16 : 27.) Zij zullen tegenwoordig zijn bij het oordeel. „En Ik zeg u: een iegelijk, die Mij belijden zal voor de menschen, dien zal ook de Zoon des menschen belijden voor de Engelen Gods. Maar wie Mij verloochenen zal voor de menschen, die zal verloochend worden voor de Engelen Gods.” (Luk. 12 : 8, 9.) Wat den *tijd* van Zijn wederkomst betreft, hieromtrent zijn ook de Engelen Gods onwetend. Deze is hun niet bekend gemaakt. „Maar van dien dag en die ure weet niemand, noch de Engelen, die in den hemel zijn, noch de Zoon, dan de Vader. Ziet toe, waakt en bidt, want gij weet niet, wanneer de tijd is.” (Mark. 13 : 32, 33.) Welk een aanmatiging van den mensch om te trachten het jaar en den tijd van die komende gebeurtenis te bepalen! Engelen zullen zichtbaar zijn in verband met den troon van onzen Heere, den Koning van Israël. „Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden: van nu aan

zult gij den hemel zien geopend en de Engelen Gods opklimmende en nederdalende op den Zoon des menschen.” (Joh. 1 : 52.) Nathanaël had Hem beleden als den Zoon van God, den Koning van Israël. Toen beloofde de Heere Jezus hem „grootere dingen”, die zullen komen, wanneer Hij als Koning op Zijn troon zit, wanneer de heirscharen der Engelen door menschenlijke oogen zullen gezien worden.

Er is nog een woord in de Schrift, waarin melding wordt gemaakt van de Engelen, en dat wij nog niet hebben aangehaald: „Ziet toe, dat gij niet één van deze kleinen veracht, want Ik zeg ulieden, dat hunne Engelen in de hemelen altijd zien het aangezicht Mijns Vaders, die in de hemelen is.” (Matth. 18 : 10.) Dit wordt uitgelegd, als zou iedere geloovige een beschermengel hebben in den hemel.

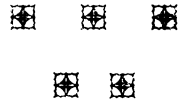
In Israël leefde deze gedachte. Toen Petrus, bevrijd uit de gevangenis, aan het huis aanklopte, waar velen biddende waren, en Rhodé, het dienstmeisje, volhield, dat Petrus aan de voorpoort stond, zeide men: „Het is zijn engel.” Maar nergens lezen we, dat ieder geloovige een eigen beschermengel zou hebben. Wel worden de Engelen in het algemeen uitgezonden ten dienste van hen, die het heil beërven. Maar in Matth. 18 is van volwassen geloovigen geen sprake. De

Heere Jezus spreekt hier duidelijk van kleine kinderen in het algemeen. De bedoeling van dit woord is eenvoudig, dat de kleine kinderen zóó groote waarde hebben in het oog van den Vader, zóó bijzonder in Zijn gunst staan, dat ten behoeve van hen Engelen in de hemelen gereed staan, om, op een wenk of bevel van den Vader, hen ter hulp te snellen. De kleine kinderen behooren tot het koninkrijk der hemelen. Wanneer zij jong sterven, gaan zij niet verloren. Wel zijn ze verloren; alle menschen zijn verloren. Maar het werk van Jezus Christus brengt hen tot heerlijkheid. Bij volwassenen is niet alleen sprake van zalig maken, maar van *zoeken* en zalig maken. (Matth. 18 : 11; Luk. 19 : 10.) Omdat de volwassenen bewust gezondigd hebben, zijn zij verantwoordelijk en moeten zij hun zonden belijden, zich door den Heiland laten vinden en redden.

Tenslotte willen wij niet over het hoofd zien den Engel, die op bepaalde tijden nederdaalde in het badwater Bethesda, het water beroerende, zoodat het genezende kracht verkreeg. (Joh. 5 : 1—9.) Velen hebben de echtheid van dit verhaal in twijfel getrokken. De moeilijkheid is hier echter niet grooter dan in de geschiedenis van de verzoeking des Heeren in de woestijn, bij de verschillende gevallen van de door duivelen bezeten of de bevrijding van Petrus uit de gevan-

genis. Indien wij gelooven aan het bestaan van Engelen, aan hun dienst hier op aarde en aan de mogelijkheid, dat zij Gods plannen ten uitvoer brengen, is er niets, waarover wij in dit Schriftgedeelte kunnen struikelen.

HOOFDSTUK X.

De groote dag van Zijn terugkeer naar den hemel. — Ter rechterhand Gods in heerlijkheid. — De Heere Jezus Christus in den hemel in Zijn verheerlijkte menscheid. — Een wezenlijk lichaam. — De wonderbare verlossing. — De verlostte mensch deeland in Zijn heerlijkheid. — Het getuigenis van Hebreëu 1.

Welk een dag moet het geweest zijn toen de Zoon van God, bekleed met een menscheelijk lichaam, terugkeerde naar den hemel, van eeuwigheid Zijn woning! Zooals wij reeds opmerkten, vergezelden Engelen Hem bij Zijn hemelvaart. Hij is door de hemelen heengegaan. Alle natuurwetten, die Hij gemaakt heeft en in Zijn schepping onderhoudt, werden buiten werking gesteld. Ruimte noch tijd bestaan voor Hem. Hij ging door den eersten hemel, langs de planeten van ons zonnestelsel, tusschen millioenen zonnen door, die zich daarachter bevinden, totdat de grens van den tweeden hemel bereikt was. En daar is het portaal, dat toegang geeft tot den

derden hemel, den hemel der hemelen, dien geen menschelijk oog ooit heeft gezien. Daar werd Hij begroet en aangebeden door de ontelbare heirscharen der Engelen. Welk een dag was het, toen Hij uit den hemel nederdaalde op de aarde! Maar nog grooter dag was het, toen Hij na het volbrengen van Zijn werk terugkeerde, om de plaats van eer en heerlijkheid te ontvangen ter rechterhand Gods. Welk een vreugdegezang zal er toen weerklonken hebben! Een machtig Halleluja-koor weergalmde door den hemel, toen Hij plaats nam „tot Zijne rechterhand in den hemel, verre boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij en allen naam, die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomstige.” (Ef. 1 : 20, 21.) Toen Hij, de eens met doornen, maar nu met eer en heerlijkheid gekroonde Mensch, die plaats innam, werden Engelen en machten en krachten Hem onderdanig gemaakt. (1 Petr. 3 : 22.)

Nu is de Mensch Jezus Christus gezeten op den troon van God, Zijn God en onzen God, Zijn Vader en onzen Vader. De Heere Jezus nam Zijn lichaam, waarmede Hij op aarde bekleed was, mede naar den hemel, en in dat verheerlijkte menschelijke lichaam neemt Hij de hoogste plaats in in de heerlijkheid. Het is hetzelfde lichaam, dat door den Heiligen Geest voor Hem geschapen werd in den schoot van de Maagd Maria. Het is het lichaam, waarin Hij op aarde leefde, waarin

Hij voor de menschen werkte, waarin Hij God verheerlijkte. Het is het lichaam, het zondeloze, het onsterfelijke, dat Hij als een offer bracht op het kruis van Golgotha. Het is het lichaam, waarin Hij spot en schande verdroeg, het lichaam, dat den dood onderging om onze zonden. Het is het lichaam, dat begraven werd, maar dat geen verving zien kon. Het is het lichaam, dat opgestaan was uit de dooden en waarin Hij ten hemel voer. O, hoe zalig is het voor het geloof, Hem daar te zien, den verheerlijkten mensch in de heerlijkheid bij den Vader!

Welk een diepe en zalige beteekenis heeft dit! De mensch was een weinig minder gemaakt dan de Engelen. De Engelen zagen toe, toen de drie-eenige God Zijn eeuwig plan ten uitvoer bracht en den mensch de aarde erfelijk deed bezitten. Zij zagen, hoe dit schepsel gemaakt werd uit het stof der aarde met den Goddelijken adem, waardoor de onsterfelijkheid zijn deel werd. Toen kwam de vreeselijke catastrofe. De mensch, Gods maaksel, vervalt in de zonde door de werking van Satan, den eersten zondaar, den vijand van God. Hij verliest zijn erfenis. De voormalige eigenaar van de aarde wordt opnieuw de vorst, de god dezer wereld. De mensch zelf wordt door de zonde een prooi van de macht der duisternis. De duivel wordt de heer van den mensch. Hij is in een vreeselijke diepte gevallen. Hoe zal God dit gevallen schepsel redden? Zooals wij reeds

zagen, waren de Engelen begeerig in deze dingen in te zien, en terwijl God Zijn verzoeningsplannen begint te openbaren, leeren zij Zijn voornemen kennen. Zij weten, dat de Zoon van God de Verlosser zal zijn. Hij kwam, de gestalte eens dienstknechts aangenomen hebbende, in een menschelijk lichaam en voleindigde het groote werk, dat de Vader Hem te doen gegeven had. En nu is Hij in de gestalte van den mensch teruggekeerd in de heerlijkheid, in den hoogsten hemel, naar de plaats in de onmiddellijke nabijheid van God.

En nu leeren de Engelen Gods het wonderbaar voornemen in het verzoeningswerk kennen. Zij beginnen te begrijpen, wat God in den rijkdom Zijner genade bezig is te voltooien voor de verlore zondaren, die vrijgekocht zijn door het bloed van Zijn eigen Zoon. Zij beginnen te zien, dat Hij wel Gods eerstgeboren Zoon is in de opstanding, maar dat zondaren, die door genade verlost zijn, bestemd zijn om Hem gelijk te worden, deelend in Zijn natuur, deelend in Zijn plaats en in Zijn heerlijkheid. Zij beginnen te zien, dat Zijn gebed verhoord wordt, dat de heerlijkheid, die de Vader Hem gegeven had, ook het deel wordt van de Zijnen. (Joh. 17 : 22.) Zij leeren, dat iedere verlore eenmaal zal komen om bij Hem te zijn, in het huis des Vaders, en alle dingen zal beërven als erfgenaam van God en medeërfgenaar van Jezus Christus. Zij verstaan,

dat de Zoon van God velen zal brengen tot heerlijkheid, en dat eenmaal Christus en Zijn lichaam, de Bruidegom en de bruid, vereenigd zullen zijn in heerlijkheid.

Hoe wonderbaar is de liefde van God, die Hij in Zijn verlossingswerk aan zondaren en Engelen openbaarde! Het verlossingswerk, dat meer doet dan de zonden uitwischen, redden van een eeuwig verderf en vrede brengen voor tijd en eeuwigheid; het verlossingswerk, dat den mensch opheft van de plaats, die hij van nature als een gevallen schepsel inneemt en dat hem een plaats geeft in Christus en hem een heerlijkheid schenkt, hooger dan die van de Engelen. Geloovigen bekleeden door het werk der verzoening een hogere plaats dan de Engelen, want geen Engel kan tot God Vader zeggen; ook maakt de Heilige Geest geen woning bij een Engel, noch is een Engel een erfgenaam van God.

Engelen aanschouwen nu dit wonder der verlossing. Zij hebben verstaan, welk een rijkdom van heerlijkheid dengenen te wachten staat, die Hij vrijgekocht heeft door het bloed van Zijn eenigen Zoon. Dichters hebben wel gezongen van afgunstige Engelen. Engelen kennen geen afgunst; zij kunnen niet jaloersch zijn. Iedere nieuwe openbaring van Gods genade jegens verloren zondaren, ieder nieuw bewijs van den alles overtreffenden rijkdom Zijner genade, waardoor Hij den verlost mens opheft tot de hoogte

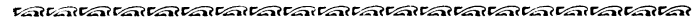
van Hem, Die verlost, is bij al de Engelen Gods slechts oorzaak van nieuwen lof en aanbidding. Wij vinden hiervan het bewijs in het vijfde hoofdstuk der Openbaring. Wanneer de verlost, het lied zingen: „Gij zijt waardig het boek te nemen en zijne zegelen te openen, want Gij zijt geslacht en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht en taal, en volk, en natie; en Gij hebt ons onzen God gemaakt tot koningen en priesteren, en wij zullen als koningen heerschen op de aarde,” mengen myriaden van Engelen hun stem in dit koor. „En ik zag en ik hoorde een stem veler Engelen rondom den troon en de dieren en de oudsten; en hun getal was tienduizend maal tienduizenden en duizendmaal duizenden, zeggende met een groote stem: Het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid en dankzegging.”

Het eerste hoofdstuk van den brief aan de Hebreëen maakt in 't bijzonder melding van dit heerlijke gedeelte van het evangelie. In enkele zinnen geeft de Heilige Geest ons de feiten, betreffende Christus, Zijn persoon en Zijn werk. Zijn Godheid wordt vastgesteld in deze woorden: „Door welken Hij ook de wereld gemaakt heeft. Dewelke, alzoo Hij is het afschijnsel Zijner heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid en alle dingen draagt door het woord Zijner kracht.” Dan lezen wij van Zijn werk hier

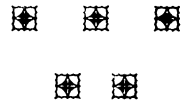
op aarde: „nadat Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelven teweeggebracht heeft” en eindelijk, wat Zijn heerlijkheid na Zijn opstanding betreft: „Welken Hij gesteld heeft tot een erfgenaam van alles, en is gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen.”

In het vierde vers van dit hoofdstuk worden de Engelen genoemd. „Zooveel treffelijker geworden dan de Engelen als hij uitnemender naam boven hen geërfd heeft.” Door den Geest van God worden verder de psalmen aangehaald, eerst de tweede: „Want tot wien van de Engelen heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik u gegeneerd?” Nergens wordt dit van de Engelen gezegd; Hij alleen is de vleeschgeworden Zoon, en de Zoon van God door de opstanding uit de dooden. In den eenennegentigsten psalm zegt God, dat Hij Hem een Vader wil zijn: „Ik zal Hem tot een Vader zijn en Hij zal Mij tot een Zoon zijn”; Hij sprak zulke woorden nooit tot Engelen, maar alleen tot Hem, Die onze Zaligmaker is. „En als Hij wederom den Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle Engelen Gods Hem aanbidden.” Over de zalige beteekenis van de aanbidding van Christus door de Engelen wordt in ons laatste hoofdstuk gesproken. Maar wat zijn Engelen? „Hij maakt Zijne Engelen geesten, Zijne dienaars tot een vlammend vuur.” (Ps. 104 : 4.) Maar Hij is meer

dan een dienaar. Hij heeft een troon en een scepter in Zijn koninkrijk. (Psalm 45.) De honderdtweede psalm spreekt van datgene, wat nooit waar kan zijn van de Engelen, en de honderdtiende psalm spreekt profetisch van de plaats, die Hij nu in de heerlijkheid inneemt. „Zit aan Mijne rechterhand, totdat Ik Uwe vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwer voeten.” Nooit sprak God aldus tot een Engel. Geen Engel kan zitten in de tegenwoordigheid van God. „Zijn zij niet alle gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen?” De waarheid, dat onze Heere Jezus Christus een hoogere plaats bekleedt dan de Engelen en dat wij in Hem die plaats deelen en bestemd zijn, te deelen in de heerlijkheid, die Hij heeft, is een groote, voor ons leven beslissende waarheid, wanneer wij er waarlijk ernst mee maken. Helaas zijn er maar al teveel geloovigen, die dit wel in theorie gelooven, maar die nooit de kracht ervan laten doorstralen in hun leven en in hun dagelijkschen wandel. Moge de Heilige Geest van God dit tot een werkelijke kracht maken in het leven van elk onzer lezers! Wanneer wij in het geloof onze wonderbare roeping en heerlijke bestemming realiseeren, een bestemming ver boven die van al de Engelen Gods, dan zullen wij in voorzichtigheid wandelen en in ons leven openbaren, wat Zijn gezegende lippen van ons gesproken hebben: „Wij zijn niet

van de wereld, zooals Hij niet van de wereld is.”
Welk een zalige dag zal het zijn, wanneer Hij
ons door Zijn macht zal brengen tot de plaats,
waar Hij is, om Hem en de Engelen Gods te
ontmoeten.

HOOFDSTUK XI.

Het boek der Handelingen.
— *De eerste hoofdstukken verplaatsen ons in Jeruzalem.* — *Waarom wonderen en bovennatuurlijke manifestaties?* — *De Joden verlangen een teeken.* — *Engelen zijn zichtbaar aanwezig.* — *Apostelen door Engelen bevrijd.* — *Filippus door een Engel geleid.* — *Cornelius ziet een Engel.* — *Paulus' ervaring.* — *Engelen niet meer zichtbaar in onze eeuw en de reden waarom.* — *Zij zijn nog werkzaam op de aarde.* — *Efeze 3 : 8—11.* — *Zij zijn tegenwoordig, wanneer we bidden.* — *1 Korinthe 11 : 10.* — *Hoe zij nu gediensstige geesten zijn voor de geloovigen.* — *De praktische waarde hiervan.*

Het Boek der Handelingen bevat de door den Geest van God geïnspireerde mededeelingen omtrent het begin van Gods kerk op aarde. De Pinksterdag is haar geboortedag, want op dien dag daalde de Heilige Geest neer en werden de

bijeenvergaderde geloovigen door den doop tot één lichaam samengevoegd. (1 Kor. 12 : 13.) De Gemeente ontstond te Jeruzalem en al haar leden waren geloovige Joden. Zooals de Heere bevolen had, „beginnende bij Jeruzalem”, zoo gebeurde het. Zelfs de apostel Petrus, door wien de Heilige Geest sprak, wist op dien Pinksterdag nog niet, dat er ook Heidenen tot datzelfde lichaam zouden worden toegevoegd. De eerste hoofdstukken van het Boek der Handelingen verplaatsen ons in een overgangperiode. Wij staan nog op Joodschen grond en daarom hadden er verschillende dingen plaats, die later, als het Evangelie ook tot de Heidenen gebracht wordt, verdwijnen. Wat toen in de dagen der apostelen in Jeruzalem gebeurde, kan nooit herhaald worden. Hoeveel verwarring en dwaling zou later en vooral in onze dagen voorkomen zijn, wanneer dit beter begrepen was. Onschriftuurlijke bewegingen als de Apostolischen en de Pinksterbeweging, met hun valsche aanspraak op apostolische gaven, met hun ijdele gave van het spreken in vreemde talen en van gezondmaking, zouden geen opgang maken, wanneer men begrepen had, dat de gaven van talen en gezondmaking voor de ongeloovigen waren gegeven; (1 Kor. 14 : 22; 2 Tim. 4 : 20.) en wanneer men bedacht had, dat de bovennatuurlijke manifestaties, waarvan in de eerste hoofdstukken der Handelingen sprake is, een speciale beteekenis hadden terwille

van de Joden. Er staat geschreven: „Overmits de Joden een teeken begeeren.” (1 Kor. 1 : 22.) Zoo is het van het begin af geweest. Eerst nadat Mozes de teekenen deed ten aanzien van het volk, na zijn terugkeer uit Midian, geloofde het volk. (Ex. 4 : 29—31.) God, in Zijn groote liefde en lankmoedigheid, kwam aan dit verlangen tegemoet, „medegetuigende door teekenen en wonderen en menigerlei krachten en bedelingen des Heiligen Geestes, naar Zijnen wil.” (Hebr. 2 : 4.) Maar deze teekenen en wonderen, die in het begin dezer bedeling noodig waren ten behoeve van de Joden, zijn niet meer noodig, nu God Zich ten volle geopenbaard heeft. „Wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen.”

Ter wille van de Joden hadden er door Gods groote lankmoedigheid bovennatuurlijke dingen plaats. Een kreupele man wordt op bovennatuurlijke wijze genezen, teekenen en wonderen worden door de apostelen onder het volk verricht. Scharen van menschen kwamen uit de omliggende steden met hun zieken en met degenen, die met onreine geesten gekweld werden, en zij werden allen genezen. Wat de Heere Jezus gedaan had, werd ook door de apostelen verricht, die Zijn Naam gebruikten, opdat de ongelovige Joden zouden weten, dat Hij, Dien zij gekruisigd hadden, leeft en de beloofde Messias is.

Engelen handelen en worden ook gezien als

boodschappers Gods. Toen de apostelen in de algemeene gevangenis gezet waren, werden zij op bovennatuurlijke wijze bevrijd. „Een Engel des Heeren opende des nachts de deuren der gevangenis en leidde hen uit en zeide: Gaat heen, en staat, en spreekt in den tempel tot het volk al de woorden dezes levens.” (Hand. 5 : 17—20.) Het was een Engel, die den evangelist Filippus den weg wees, dien hij te gaan had. „En een Engel des Heeren sprak tot Filippus, zeggende: Sta op en ga heen tegen het zuiden, op den weg, die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is.” (Hand. 8 : 26.) En Filippus gehoorzaamde zonder een oogenblik te aarzelen. Het was een Engel, die verscheen aan Cornelius, den godvreezenden hoofdman over de bende, genaamd de Italiaansche, een ernstig zoeker. En de Engel zeide tot hem: „Uwe gebeden en uwe aalmoezen zijn tot gedachtenis opgeklommen voor God. En nu, zend mannen naar Joppe en ontbied Simon, die toegenaamd wordt Petrus. Deze ligt te huis bij een Simon, lederbereider, die zijn huis heeft bij de zee; deze zal u zeggen wat gij doen moet.” (Hand. 10 : 3—6.) God zond dezen Engel niet tot Cornelius, om hem den weg des heils bekend te maken, want dit is niet de roeping van een Engel, maar alleen om dezen hoofdman te Caesarea aanwijzingen te geven.

In het twaalfde hoofdstuk der Handelingen vinden we Petrus in de gevangenis. Herodes was

van plan hem met het zwaard te dooden, zooals hij Johannes gedaan had. De gemeente bad voor Petrus zonder ophouden. Hun gebeden werden door middel van een wonder verhoord. Petrus werd afzonderlijk bewaakt, slapende tusschen twee krijgsknechten, gebonden met twee ketenen; en wachters voor de deur der gevangenis. „En ziet, een Engel des Heeren stond daar en een licht scheen in de woning en, slaande de zijde van Petrus, wekte hij hem op, zeggende: Sta haastelijk op. En zijne ketenen vielen af van de handen. En de Engel zeide tot hem: Omgord u en bind uwe schoenzolen aan. En hij deed alzoo. En hij zeide tot hem: Werp uwen mantel om en volg mij. En uitgaande volgde hij hem en wist niet, dat het waarachtig was, hetgeen door den Engel geschiedde, maar hij meende, dat hij een gezicht zag. En als zij door de eerste en tweede wacht gegaan waren, kwamen zij aan de ijzeren poort, die naar de stad leidt, dewelke van zelve hun geopend werd. En uitgegaan zijnde gingen zij eene straat voort, en terstond scheidde de Engel van hem.” (Hand. 12 : 7—10.) Klaarblijkelijk zagen of hoorden de twee krijgsknechten van dit alles niets. Ook wekten de ketenen, die op den grond vielen, hen niet uit hun slaap. En zelfs Petrus realiseerde eerst niet, dat het een Engel was; het was hem, alsof hij een droomgezicht had. (Hand. 12 : 10 en 11.)

In hetzelfde hoofdstuk wordt een Engel ge-

bruikt, om het oordeel aan den slechten Herodes te voltrekken: „Op een gezetten dag, Herodes, een koninklijk kleed aangedaan hebbende, en op den rechterstoel gezeten zijnde, deed een rede tot hen. En het volk riep hem toe: Een stem Gods en niet eens menschen! En van stonde aan sloeg hem een Engel des Heeren, daarom dat hij Gode de eer niet gaf, en hij werd van de wormen gegeten en gaf den geest.” (Vs. 21—23.)

Natuurlijk is God ook nu nog machtig, Engelen te gebruiken ten dienste van Zijn arbeiders. Hierover spreekt Hand. 27. Het is de laatste maal, dat er in het Boek der Handelingen melding wordt gemaakt van een Engel; en wel in verband met Paulus' reis naar Rome. Toen de wanhoop te lezen stond op de gezichten der scheepslieden, sprak de gevangene des Heeren hun met deze woorden toe: „Alsnu vermaan ik ulieden goedsmoeds te zijn, want er zal geen verlies geschieden van iemands leven onder u, maar alleen van het schip. Want dezen nacht heeft bij mij gestaan een Engel Gods, Wiens ik ben, Dien ik ook diene, zeggende: Vrees niet, Paulus! gij moet voor den keizer gesteld worden en zie, God heeft u geschonken allen, die met u varen.” (Hand. 27 : 22—27.)

In het laatste hoofdstuk van dit Boek zien wij echter den grooten apostel Paulus in gevangenschap te Rome, en geen Engel verscheen om hem te bevrijden. En als hij later ter dood veroordeeld

wordt, komt er geen Engel om den arm van den beul tegen te houden. Sindsdien zijn duizenden, tienduizenden, ja honderdduizenden Christenen in gevangenissen geworpen, wreed gepijnigd en tenslotte op meedoogenlooze wijze ter dood gebracht. Geen Engelen kwamen, om hen te verlossen. De hemelen zwijgen.

Maar al verschijnen de Engelen niet meer zooals in oude tijden, in zichtbare gedaante, als Gods dienaren, omdat deze bewoners der hemelsche sferen niet langer hun heerlijkheid ontvouwen, dit wil in het minst niet zeggen, dat zij hebben opgehouden de aarde te bezoeken en niet langer werkzaam zijn ten behoeve van den mensch. Hij, Die alle macht heeft in hemel en op aarde, Die ver boven de Engelen verheven is, gebruikt hen als Zijn dienaren. Hiervan vinden we ook een duidelijk bewijs in de Schrift. Het is waar, dat de volle openbaring van den dienst der Engelen in de tegenwoordige bedeeling ons ontbreekt en wij zullen moeten wachten, totdat alle dingen ons in de heerlijkheid geopenbaard worden, om te weten, hoe zij den Heere ten behoeve van de Gemeente gediend hebben. Er zijn wel vele overleveringen en legenden uit de vroegste tijden, die verhalen, hoe heilige mannen en vrouwen door Engelen bezocht werden. Maar niemand kan voor de echtheid van deze dingen instaan.

Om te zien, welken dienst de Engelen nu verrichten en in welke verhouding zij staan tot de

aarde, halen we eerst een gedeelte uit den brief aan de Efezen aan. In het derde hoofdstuk van dezen brief zegt Paulus van het werk, dat God hem gegeven heeft: „Mij, den allerminste van al de heiligen, is deze genade gegeven, om onder de Heidenen door het evangelie te verkondigen den onnaspeurlijken rijkdom van Christus. En allen te verlichten, dat zij mogen verstaan, welke de gemeenschap der verborgenheid zij, die van alle eeuwen verborgen is geweest in God, Die alle dingen geschapen heeft door Jezus Christus. Opdat nu, door de Gemeente, bekend gemaakt worde aan de overheden en de machten in den hemel de veelvuldige wijsheid Gods, naar het eeuwig voornemen, dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus, onzen Heere.” (Ef. 3 : 8—11.) De overheden en de machten in den hemel zijn de Engelen. Zooals wij gezien hebben, waren de Engelen van het begin af begeerig in te zien in de dingen, die de verlossing van den mensch betreffen. Het was het groote vraagstuk, dat zij in Oud-Testamentische tijden met bewondering en aanbidding volgden. Toen Hij kwam, de Zaligmaker, waren zij ten nauwste met Zijn leven en Zijn werk op aarde verbonden. Maar nu leeren zij de veelvuldige wijsheid Gods kennen door de verborgenheid Gods, die in God verborgen was van het begin der wereld. Die verborgenheid is de Gemeente. Zij zien nu, dat allen, die gelooven in den Heere Jezus Christus, Joden en Heidenen,

leden worden van dat lichaam, en dat de Heere Jezus daarvan het hoofd is. Zij zien, dat in ieders hart de Geest van God woont, dat zij eens geestes zijn met Hem; dat allen leden zijn Zijns lichaams, van Zijn vleesch en van Zijn beenen. (Ef. 5 : 30.) Zij aanschouwen, hoe dit gebouw kunstig tezamen gevoegd is en opgroeit tot zijn eeuwige bestemming, tot een heiligen tempel voor den Heere. Zoo is de Gemeente, het lichaam van Christus, de verborgenheid, die bekend gemaakt is, in deze bedeeeling één van de voornaamste voorwerpen van de beschouwing der Engelen. Indien wij, als geloovigen, meer voor oogen hielden, dat deze hemelsche wezens op ons toezien en ons gadeslaan, hoeveel meer zouden wij ons beijveren, de eenheid des Geestes in vrede te bewaren en alles te vermijden, wat die eenheid maar eenigszins zou kunnen ontsieren. Hoezeer moet het de Engelen bedroeven, wanneer zij de ontaarding der „Kerk” zien; hoe degenen, die werkelijk leden van het lichaam van Christus zijn, onder elkander verdeeld zijn. Zij weten, dat zulks Christus moet onteeren en niet kan zijn naar het voornemen van God.

In den eersten brief aan de Korinthiërs worden de Engelen genoemd in verband met de aanbidding der ware kerk. Wij halen dit vers aan: „Daarom moet de vrouw een macht op het hoofd hebben om der Engelen wil.” Wat is de beteekenis van dit vers? God is een God van orde, niet

alleen in de schepping, maar ook in de Gemeente. Daar is de vrouw een plaats aangewezen door God. Welke die plaats is, wordt ons geleerd in 1 Tim. 2 : 11—14: „Een vrouw late zich leeren in stilheid, in alle onderdanigheid. Doch ik laat de vrouw niet toe, dat zij leere, noch over den man heersche, maar wil, dat zij in stilheid zij. Want Adam is eerst gemaakt, daarna Eva. En Adam is niet verleid geworden, maar de vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest. God heeft den man de eerste plaats gegeven, zoowel in de schepping als in de gemeente. De vrouw neemt een plaats in beneden den man.” Paulus spreekt hiervan in dit hoofdstuk, als hij door den Geest van God schrijft, dat de man het hoofd der vrouw is; dat Christus het hoofd van den man is en God het hoofd van Christus. Dit is de trap, die opklimt tot den hoogen God. Dan voegt hij erbij, dat de man niet geschapen is om de vrouw, maar de vrouw om den man. Daarom heeft de vrouw ook in de samenkomst der gemeente een plaats in te nemen, die haar uitwendig onderscheidt van den man. De man moet bidden met ongedekten hoofde. Hij vertegenwoordigt het gezag, hij is het beeld en de heerlijkheid Gods. (1 Kor. 11 : 7.) De vrouw moet haar hoofd bedekt hebben als een uitwendig teeken en blijk, dat zij aan den man onderworpen is; die bedekking is het teeken van de macht, waaraan zij onderworpen is. In verband hiermede

spreekt de apostel van de orde in de schepping, overeenkomstig welke het haar eener vrouw, haar heerlijkheid en aantrekkelijke versiering in tegenstelling met het haar van den man, een bewijs was, dat zij zich niet behoorde te vertoonen met het korte haar als van den man. Als een sluier haar gegeven, is het een teeken, dat bescheidenheid en onderwerping (een bedekt hoofd, dat zich als 't ware in die onderwerping en in die bescheidenheid verbergt) haar eigenschappen behooren te zijn.

Het behoeft nauwelijks vermelding, hoe al deze vermaningen in onze dagen veronachtzaamd worden. Er wordt slechts door weinigen aandacht aan geschonken. Anderen zeggen, dat het onnoodige kleinigheden zijn, die voor ons heden ten dage geen beteekenis meer hebben. Bedroevend is het om te zien, hoe vrouwen, die onloochenbaar Christenen zijn, de mode van de wereld kunnen navolgen en haar haar laten afknippen. Zelfs deze zoogenaamde kleinigheden houden verband met de heerlijkheid van Christus. Paulus voegt aan zijn mededeelingen omtrent deze dingen toe: „Indien iemand lust heeft tot twisten, *wij* hebben zulk een gewoonte niet.”

Keeren wij tot ons onderwerp terug. De vrouw moet in de samenkomst der gemeente bidden met gedekten hoofde. Niet alleen om de orde, die God heeft ingesteld te handhaven, maar ook ter-

wille van de Engelen. Deze zien toe, als de gemeente bijeenvergaderd is. Met welk een heilige bewondering moeten zij getuige zijn van den hoogsten vorm der aanbidding op aarde, wanneer de ware geloovigen zich verzamelen om de Tafel des Heeren, om het brood te breken en den drinkbeker te drinken en zoo den dood des Heeren verkondigen, totdat Hij komt! Zij zien dan de Goddelijke orde: de man met ongedekten hoofde, het teeken van zijn plaats; de vrouw met gedekten hoofde, het teeken van haar plaats. Het vers leert ons, dat de Engelen toezien, wanneer de gemeente bijeenvergaderd is. Zij zijn de onzichtbare getuigen, wanneer Gods volk tot Zijn naam samenkomt.

Een andere passage betreffende dezelfde waarheid vinden we in 1 Tim. 5 : 21: „Ik betuig voor God en den Heere Jezus Christus en de uitverkoren Engelen, dat gij deze dingen onderhoudt, zonder vooroordeel, niets doende naar toegenegenheid.” Hier is het ook de kwestie van de orde. „Laat alle dingen eerlijk en met orde geschieden.” (1 Kor. 14 : 40.) De uitverkoren Engelen zien al deze dingen.

Wij hebben reeds de woorden van den Heiland in het vijftiende hoofdstuk van het evangelie van Lukas aangehaald, dat er blijdschap is in den hemel over één zondaar, die zich bekeert. Zij zien toe, wanneer het evangelie gepredikt wordt. Onzichtbaar zijn zij tegenwoordig, wanneer de

Heilige Geest hen, die nog niet verlost zijn, dringt tot Christus te gaan. De duivelen zijn er ook, om het zaad, dat gezaaid is, weg te nemen. Engelen juichen, wanneer één zondaar zich bekeert.

Wij leeren uit deze Schriftgedeelten, dat de Gemeente, het lichaam en de bruid van Christus, het speciale voorwerp is van de waarneming en belangstelling der Engelen. Door de verborgenheid Gods leeren zij de menigvuldige wijsheid Gods kennen. Zij zien toe, wanneer de geloovigen samenkomen om te aanbidden; zij zijn de onzichtbare getuigen, wanneer het Evangelie gepredikt wordt.

En nu gaan wij naar het vers in het Nieuwe Testament, dat ons het feit bekend maakt, dat de Engelen in deze bedeeeling de dienaren van God zijn. „Zijn zij niet alle gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen?” (Hebr. 1 : 14.) Dit beteekent dus, dat de Engelen degenen dienen, die de zaligheid beërven zullen. Er is een school van Bijbelverklaring, die den geloovigen bepaalde gedeelten van het Woord van God wil ontrooven, door te zeggen, dat deze gedeelten niet voor de Gemeente, maar voor de Joden bestemd zijn. Deze school leert, dat de evangeliën voornamelijk voor de Joden zijn. De brieven van Petrus, Jakobus en aan de Hebreëen zijn ook Joodsch; zelfs is het boek der Openbaring alleen in overeenstemming te brengen met de Joodsche

leer en gebruiken. Zij wil, dat de Christenen alleen enkele brieven van Paulus, die tot de Gemeente gericht zijn, zullen lezen. Eenzijdige Bijbelbeschouwing veroorzaakt steeds een eenzijdig karakter en een eenzijdigen dienst. En zoo zeggen zij, dat dit vers, al staat het nu in den brief aan de Hebreëen, niets met ons te maken heeft. Zij ontrooven de Gemeente een troost, die aan ieder kind van God toekomt. Het feit, dat Engelen gediensdige geesten zijn, die uit den hemel worden uitgezonden, is een veronachtzaamde waarheid uit het Woord van God. Rome's misbruik, de vereering der Engelen, houdt evangelische Christenen ervan terug, den dienst der Engelen nauwkeuriger na te gaan.

Als wij over deze waarheid nadenken, komt het ons volmaakt logisch voor, dat Engelen degenen dienen, die aan Christus toebehooren. Zij weten, dat verlost zondaren, gewasschen in het bloed des Lams, de heerlijkheid van Christus zijn. Zij weten, dat Christus in hen woont; zij weten, dat zij de beërvers der zaligheid zijn. Zooals Christus in de wereld was, zijn zij nu in de wereld. Zij dienden Christus, en daar de geloovigen nu in Christus' plaats in de wereld gezonden zijn, zooals de Zoon van God in de wereld gezonden was, (Joh. 17 : 18.) dienen zij nu hen. Dit schijnt nog te meer redelijk, wanneer wij de vijandige machten, die in de wereld zijn, in aanmerking nemen. De wereld ligt in den booze. De duivel is

de god dezer eeuw, de vorst dezer wereld en de vorst van de booze machten in de lucht. Hij haat Christus. Hij trachtte vierduizend jaren geleden het voornemen van God te verijdelen en was werkzaam als de moordenaar en leugenaar, om het God onmogelijk te maken, Zijn plannen ten uitvoer te brengen. En nu hij, tweeduizend jaren geleden, overwonnen is, en Christus, de Overwinnaar, gezeten is aan de rechterhand Gods, doet hij een aanslag op degenen, die den gezegenden Naam van den Heere Jezus Christus op aarde noemen. Zijn duivelsche machten zijn in elke richting werkzaam. Als hij het kon, zou hij een eind maken aan het leven van elk kind van God op aarde. De ware kerk is het voorwerp van zijn haat. De Engelen Gods nu zijn werkzaam om het succes der duivelsche aanvallen te verhinderen.

Maar hoe werken zij? Welk soort dienst verrichten zij? Zij kunnen de geloovigen niet dienen in de geestelijke dingen. Zij kunnen hen niet helpen in het onderzoeken en het verstaan van het Woord en de Waarheid Gods. Geloovigen ontvangen hun zalving van den Heiligen Geest. „En de zalving, die gijlieden van Hem ontvangen hebt, blijft in u, en gij hebt niet van noode, dat iemand u leere; maar gelijk dezelfde zalving u leert van alle dingen, zoo is zij ook waarachtig en is geen leugen; en gelijk zij u geleerd heeft, zoo zult gij in hem blijven.” (1 Joh. 2 : 27.)

„Doch wij hebben niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest, die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn. Dewelke wij ook spreken, niet met woorden, die de menschelijke wijsheid leert, maar met woorden, die de Heilige Geest leert, geestelijke dingen met geestelijke samenvoegende.” (1 Kor. 2 : 12, 13.) Engelen zijn niet de tempels van den Heiligen Geest, want de Geest van God is de genadegave van God in den Heere Jezus Christus, gegeven aan hen, die in Hem gelooven. Daarom staan de Engelen in dit opzicht beneden ons en kunnen zij ons in geestelijke dingen niet dienen; God, de Heilige Geest, voorziet door het Woord van God, dat onder Zijn leiding geschreven werd, in de geestelijke nooden van Zijn volk.

Waarin bestaat dan de dienst der Engelen? Uitsluitend in physische, tijdelijke zaken. In een wereld, die de kinderen van God vijandig gezind is, die beheerscht wordt door de machten der duisternis, bevinden zich overal angels en voetklemmen. Er zijn vele gevaren. De apostel Paulus heeft hier ook ondervinding van gehad. „Van de Joden heb ik veertig slagen min één, vijfmaal ontvangen. Driemaal ben ik met roeden gegeeseld geweest, eens ben ik gesteenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, een ganschen nacht en dag heb ik in de diepte doorgebracht. In het reizen menigmaal in gevaren van rivieren, in ge-

varen van moordenaars, in gevaren van mijn geslacht, in gevaren van de Heidenen, in gevaren in de stad, in gevaren in de woestijn, in gevaren op de zee, in gevaren onder de valsche broeders.” (2 Kor. 11 : 24—26.) Wij twijfelen er niet aan, of al deze gevaren waren aanvallen, die gemunt waren op zijn leven. Satan gebruikte slechts menschen om hem te slaan en te steenigen. Hij gebruikte moordenaars en wilde beesten, (1 Kor. 15 : 32.) zijn eigen landslieden en de Heidenen, om een eind aan zijn loopbaan te maken, maar de Heere redde hem en behield hem in het leven, totdat zijn werk voleindigd was. Dat Engelen hem in deze gevaren omringden en door God uitgezonden werden, om Zijn getrouwen dienstknecht te beschermen, is ontwijfelbaar. Wij hebben hiervan een aanwijzing in de geschiedenis van de schipbreuk, toen een Engel aan hem verscheen, hem verzekerende, dat zoowel hij als al de opvarenden behouden zouden worden.

Het leven van Gods kinderen is in Gods hand. Het is een waar woord: „Wij zijn onsterfelijk, wat de aarde aangaat, zoolang ons werk nog niet is gedaan.” De Heere bewaart de voeten der geloovigen en beschermt hen in alle nooden en gevaren. In dit opzicht is het leven vol mysteriën. De groote mannen Gods van alle tijden verhalen van wonderbare uitreddingen uit dreigende gevaren, die zij niet anders konden verklaren dan

door de hulp en den bijstand der Engelen. Wij bidden om bescherming van Boven, wij stellen ons leven in Gods handen, wanneer wij op reis gaan; wij bevelen onze geliefden aan in Zijn zorg en bewaring. Maar hoe weinig beseffen wij, hoe genadig onze gebeden en ons vertrouwen op Hem op bovennatuurlijke wijze beantwoord worden door gediensdige Engelen! Kinderen schijnen zeer in 't bijzonder onder de hoede der Engelen te staan. Vele wonderbare uitreddingen van kleine kinderen in de ure des gevaars kunnen alleen op deze wijze verklaard worden. Wanneer wij gedenken, welk een liefdevolle belangstelling onze Heiland had voor de kleine kinderen, toen Hij op aarde was en Zijn woorden: „Laat af van de kinderkens en vermindert hen niet tot Mij te komen, want derzulken is het koninkrijk der hemelen,” (Matth. 19 : 14.) dan zien wij hierin een reden voor de bijzondere zorg der Engelen over de kleinen.

Wanneer wij onze mede-Christenen zouden vragen, ons hun ervaringen mede te deelen van wonderbare bewaring en bescherming in uren van gevaar, wanneer de dood dreigde, zouden wij genoeg gegevens ontvangen, om er een boek mede te vullen. Jarenlang heeft de schrijver van dit geschrift in zijn eigen drukke leven van reizen en werken in den dienst des Heeren, Zijn genadige bescherming ervaren, en vele uitreddingen zouden hem onverklaarbaar zijn, indien hij de

hulp van onzichtbare machten buiten rekening liet. Eenige jaren geleden, op reis naar het noorden, hadden wij ons in 't bijzonder in de liefderijke hand des Heeren gesteld. Er was een gevoel van gevaar in ons hart. Onze God gaf ons een verkwikkende nachtrust. Maar 's morgens hoorden wij, wat er in den nacht gebeurd was. De trein was uren te laat en men vertelde ons, dat omstreeks middernacht de machinist door een boer met een vlag gewaarschuwd was en de trein tot stilstand was gebracht op vijf ellen afstands van een diepen afgrond. Door een storm was de houten brug van de rivier weggeslagen. De boer sliep, maar een stem riep hem wakker en zeide hem, dat hij op moest staan. Hij hoorde het bruisende water, kleepte zich haastig aan en stak een lantaarn aan, toen hij den naderenden trein hoorde, dien hij nog juist bijtijds tot staan bracht. Wij hebben altijd geloofd, dat hier een Engel van God aan het werk geweest is. En hoeveel meer van die voorvallen zijn er in het leven der geloovigen! Er zijn ook ware verhalen van zendelingen, die zelf de Engelen niet zagen, maar die, naar het getuigenis der Heidenen, door voor hen zichtbare bovennatuurlijke wezens werden begeleid of omgeven. Het eenvoudige geloof kan opwaarts zien en den Heere danken voor Zijn genadige voorzienigheid, voor Zijn bevrijding, voor Zijn bescherming en voor de onbekende en onzichtbare dienaren, die Hij gebruikt bij het uit-

voeren Zijner plannen en bij de bewaring van degenen, die „geliefden Gods” zijn. Het is zeker, dat de Engelen degenen, die den Heere vreezen, moeten beschermen. Hierop doelen waarschijnlijk ook de woorden van Satan in het boek Job, toen hij zeide: „Hebt Gij niet een betuining gemaakt voor hem en voor zijn huis en voor al wat hij heeft rondom?”

Toch kunnen wij niet alles zeggen en weten van deze onzichtbare werkzaamheid der Engelen. Wij zijn er zeker van, dat er zulk een werkzaamheid bestaat, maar wij mogen en willen niet verder gaan dan wat er geschreven staat, en willen niet trachten te onderzoeken wat Gods geheimenis is. De geschiedenis van Lazarus leert ons, welken dienst zij doen, wanneer Gods kinderen sterven.

Welke andere werkzaamheden de Engelen hebben in dit groote heelal in verband met zijn natuurwetten, weten wij niet. Bisschop Westcott, een groot geleerde, schreef vele jaren geleden het volgende: „Wij beperken gewoonlijk onze waarneming van den dienst der Engelen tot het persoonlijke. Zonder twijfel vestigt de Schrift hier ook voornamelijk de aandacht op; maar er is ook onder te verstaan een werkzaamheid der Engelen in de natuur, die beide hen en de wereld dichter bij de menschen brengt. Misschien zal de toenemende klaarheid, waarmede wij de wetten der natuurverschijnselen verstaan, tot gevolg

hebben, dat de gedachte naar voren gebracht wordt van de machten, die dienovereenkomstig werkzaam zijn." „Ik kan in de geheele natuur niets anders zien," schrijft iemand, die een beroemd natuurkundige was, „dan de welwillende werkzaamheid van geestelijke wezens." Maar dit is slechts veronderstelling.

De dag komt, wanneer we niet langer door een spiegel zien in een duistere rede, wanneer we zullen kennen zooals we gekend zijn. Dan zullen wij deze verborgen dingen weten en de Engelen aanschouwen. Welke ontdekkingen zullen we dan doen, wanneer wij de geschiedenis van ons kleine leven zien in het licht van God! Misschien zullen deze zalige wezens ons in de heerlijkheid vertellen van de vele keeren, dat zij naast ons gingen om ons te bewaren en te beschermen als een machtig schild. Zooals iedere waarheid heeft ook de waarheid omtrent de Engelen Gods, hun tegenwoordigheid op aarde en hun werkzaamheid ten dienste der geloovigen, haar praktische beteekenis. Wanneer wij in het geloof realiseeren, dat wij het voorwerp zijn van de aandacht van zoovele onzichtbare wezens, het heil der Engelen, en bedenken, dat zij ons gadeslaan, gereed om met ons te gaan, als wij met Hem den weg gaan, gereed ons te dienen, als wij Hem dienen, gereed ons te beschermen en te helpen op honderd verschillende wijzen, als wij in Zijn wegen wandelen, dan zal er een gevoel van

plechtigen ernst in ons leven komen. Dan zullen wij voorzichtiglijk wandelen in de tegenwoordigheid van den Heere en van Zijn heilige Engelen. Wij zullen bedenken, dat zij ook getuigen zijn van onze daden en luisteren naar onze woorden. Dan zal deze waarheid ons helpen om heilig te leven. En dan, wanneer wij ons bewust zijn, dat zij om ons heen zijn voor onze bescherming, kunnen wij ook voor Hem leven en Hem dienen zonder vrees voor de macht des vijands, wetende, dat onze God ons zal bewaren in al onze wegen.

HOOFDSTUK XII.

De hemelen wachtende. — Christus en de Engelen wachtende. — Zijn wederkomst en wat deze zal beteekenen. — De zichtbare openbaring. — 1 Thess. 4 : 16—18. — Tegenwoordig bij het oordeel. — Nog een groote en heerlijke rechtszitting in den hemel. — Satan bestraft en buitengeworpen. — De Engelen werkzaam in den dag des oordeels. — De hemelsche heirscharen in den dag Zijner heerlijkheid. — Zij worden door Hem gebruikt. — Hebreë 1 : 6. — Engelen, opklimmende en nederdalende. — Besluit.

Er is een wachten in den hemel. Eenmaal hebben de hemelen gewacht, toen God de eerste profetie en de eerste verzoeningsbelofte gesproken had. Het wachten begon met het derde hoofdstuk van Genesis. Engelen wachtten op de vervulling van Gods voornemen, zooals wij in de vorige hoofdstukken hebben aangetoond, begeerig om in deze dingen in te zien en door God

als Zijn dienaren gebruikt gedurende de vierduizend jaren, voordat Hij kwam, het beloofde zaad der vrouw.

Maar de hemelen wachten nog. Christus, als de verheerlijkte Mensch, bekleedt den troon in de hoogste hemelen. Hij wacht, totdat Zijn vijanden gesteld zijn tot een voetbank Zijner voeten en dat zal zijn in dien dag, wanneer de Vader Hem voor de tweede maal zal zenden, om Zijn rechten over deze aarde te laten gelden, deze aarde, die Hij gekocht heeft door Zijn bloed. De zielen der verlostten wachten op dien komenden dag, wanneer zij hun opstandingslichamen en hun kronen ontvangen zullen. (2 Tim. 4 : 8.) De ontelbare schare der Engelen wacht ook. Op aarde wacht de Gemeente des Heeren. De levende leden van Zijn lichaam, geloovigen in alle landen, wachten op Zijn komst, en de lang-vergeten bede: „Kom Heere Jezus, kom haastelijk!” wordt nu gebeden als wellicht nooit tevoren.

De Engelen zullen zonder twijfel met ons uitzien naar dien dag der vervulling. Wij verlangen ernaar, omdat wij weten, dat die dag de openbaring Zijner heerlijkheid zal brengen. Wanneer Hij in kracht en groote heerlijkheid verschijnt, zal elke kwestie betreffende Zijn Persoon, die de zoogenaamde „religieuze wereld” van heden bezighoudt, voorgoed zijn beslist. Mannen, die zichzelf „geleerden” of groote „denkers” noemen, halen spotlachend hun schouders op over

de geboorte van onzen Heiland uit de maagd Maria; zij loochenen Zijn wonderen, omdat zij niet aan Zijn Godheid gelooven; zij ontkennen Zijn opstanding en maken Zijn wederkomst belachelijk. Maar als Hij komt, als diezelfde Jezus, in hetzelfde lichaam, dat Hij hier op aarde had en waarin Hij nu ter rechterhand Gods is gezeten, weder verschijnt, zullen de groote geleerden en denkers met hun loochening van den Christus leugenaars blijken te zijn en tot schande worden. De vloek van God zal op hen rusten, want er staat in 1 Kor. 16 : 22 geschreven: „Indien iemand den Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking, Maranatha!” (D.i. de Heere komt ten gerichte.)

De Engelen weten dit alles en daarom zien zij met ons uit naar den dag Zijner heerlijkheid en overwinning. Zij weten ook, dat zij, wanneer die dag des Heeren komt, zullen worden geopenbaard in hun heerlijkheid. Dan zal het moderne Sadduceïsme te schande gemaakt worden, omdat de Engelen zichtbaar zullen verschijnen in hun heerlijkheid.

Het heeft Gode behaagd, Zijn volk in Zijn woord iets te doen zien van de gebeurtenissen, die zullen plaats hebben in verband met Zijn zichtbare wederkomst, het gloren van den nieuwen morgen en de heerlijkheid der toekomstige eeuw. Bij al deze gebeurtenissen wordt telkens

in beide Testamenten melding gemaakt van de Engelen.

Het is aan alle nauwgezette Bijbelonderzoekers bekend, dat de Heere begint met de vervulling van een belofte, die Hij niet aan de wereld gaf, maar alleen aan Zijn discipelen. Het is de bekende belofte in Johannes 14: „Ik kom weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar Ik ben.” Hij heeft de Zijnen toen niet bekend gemaakt, hoe deze belofte zou worden vervuld. Zijn discipelen waren Joden. Zij hadden nooit tevoren iets dergelijks gehoord. De hoop der Joden in het Oude Testament was, om met den Messias te zijn in Zijn aardsche koninkrijk en de zegeningen van dat koninkrijk te genieten in het land van Immanuël. De volle openbaring omtrent de wijze der vervulling dezer belofte werd door den apostel Paulus gegeven, die ons zegt, dat hij ze door het woord des Heeren ontvangen heeft.

„Want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuin Gods nederdalen van den hemel; en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan. Daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen tezamen met hen opgenomen worden in de wolken, den Heere tegemoet, in de lucht; en alzoo zullen wij altijd met den Heere wezen.” (1 Thess. 4 : 16—17.) Dit is „de zalige hoop” der Gemeente. Wij merken op, dat in deze groote openbaring de stem

lichaam van Christus is nu met Hem vereenigd, geen lid wordt er gemist. De heerlijke woorden, die Hij uitsprak, om de Zijnen te verzekeren, dat zij, die Hem door den Vader gegeven zijn, het eeuwige leven zullen ontvangen, zijn in vervulling gegaan. (Joh. 10 : 28, 29.) De beschuldiger der geloovigen is nu geheel tot zwijgen gebracht. Hij weet geen woord meer te zeggen.

Nu is de tijd gekomen, dat het indrukwekkende tooneel uit het twaalfde hoofdstuk der Openbaring werkelijkheid wordt. De tijd is gekomen, dat Satan uit den hemel wordt uitgeworpen. Er is krijg in den hemel. De Heere spreekt tot Michaël en de aartsengel roept zijn heir op om tegen den draak en zijn Engelen krijg te voeren. „En de groote draak is uitgeworpen, namelijk de oude slang, welke genaamd wordt duivel en Satan, die de geheele wereld verleidt, hij is, zeg ik, geworpen op de aarde; en zijne Engelen zijn met hem geworpen. En ik hoorde een groote stem, zeggende in den hemel: Nu is de zaligheid en de kracht en het koninkrijk geworden onzes Gods en de macht van Zijnen Christus; want de verklager onzer broederen, die hen verklaagde voor onzen God, dag en nacht, is nedergeworpen.” (Openb. 12 : 7—12.) Over de aarde zal Satan, de duivel, de slang, ook de draak genoemd, de zware beproeving brengen.

Het groote schouwspel der aanbidding, dat Johannes op Patmos zag, toen de deur voor hem

werd geopend in den hemel en de stem hem zeide naderbij te komen, zal dan werkelijkheid worden. (Openb. 4 en 5.) De vierentwintig oudsten, bekleed met witte kleederen, zittende op tronen en de gouden kronen dragende, vertegenwoordigen de verlostten. Dan, wanneer de Heere Jezus Zijn koninklijke rechten en Zijn heerlijkheid gaat ontvouwen, juichen de duizenden Engelen Hem toe, Hem prijzende en aanbeddende.

Wanneer de Heere Jezus Christus het boek met de zeven zegelen opent, het boek, dat Hij uit de hand van God ontvangen heeft, waarin de oordeelen over de aarde geschreven zijn en dat Hij alleen waardig is te openen, zijn de vier Cherubijnen en de andere Engelen werkzaam. Gedurende de zeven jaren tusschen Zijn komst *voor* Zijn heiligen, en Zijn komst op aarde *met* Zijn heiligen, zullen bovennatuurlijke machten op de aarde geopenbaard worden. Satan is op de aarde en de twee beesten uit Openbaring 13, die van Satan hun macht gekregen hebben, regelen de staatkundige en kerkelijke verhoudingen der afvallige Christenen. Leugenteekenen en wonderen worden aan alle kanten gezien; de groote verleiding heeft plaats. (2 Thess. 2.) Engelen, als de uitvoerders van het oordeel, grijpen in in de wereldgebeurtenissen. Deze oordeelen, de inhoud van het boek, dat onze Heer uit de hand van God ontving, worden bekend gemaakt in de hoofdstukken 6—19 van het laatste boek

van den Bijbel. Dit alles moet nog gebeuren. Niets van hetgeen in deze hoofdstukken gezegd wordt is in vervulling gegaan of is bezig in vervulling te gaan. De gemeente moet eerst in de heerlijkheid zijn opgenomen.

Wanneer God met het oordeelswerk begint, en de eerste vier zegelen worden verbroken, zegt ieder der Cherubs: „Kom” en als antwoord verschijnen de vier ruiters. In het zevende hoofdstuk worden Engelen gezien, die de vier winden inhouden, terwijl een andere Engel de 144.000 verzegelt, het overblijfsel van Israël, die zich in den tijd van Jakobs moeite en benauwdheid tot den Heere bekeerd hadden. Zeven Engelen verschijnen met hun bazuinen, en telkens, wanneer één van hen gebazuind heeft, komt er een oordeel over de aarde. Bijna in ieder hoofdstuk vinden we de Engelen vermeld, een voldoende bewijs, dat de Heere Zich van hen bedient, wanneer Hij Zijn oordeelen over de aarde brengt. Zes Engelen treden op den voorgrond in het veertiende hoofdstuk. Eén verkondigt het eeuwig evangelie; de tweede kondigt den val van Babylon aan en de derde waarschuwt tegen de aanbidding van het beest, den Anti-Christ, en zijn beeld en het ontvangen van zijn merkteeken aan zijn voorhoofd. De vierde Engel komt uit den tempel, roepende om den oogst der aarde, gevolgd door den vijfden Engel, die een scherpe sikkel draagt. De zesde Engel roept met een ge-

roep tot dengene, die de scherpe sikkel heeft, zeggende: Zend uwe scherpe sikkel en snijd af de druiftakken van den wijngaard der aarde, want zijne druiven zijn rijp." Daarna verschijnen zeven andere Engelen; zij dragen de fiolen, gevuld met den toorn Gods. Ieder van hen giet zijn fiool uit en er valt een plaag over de aarde. Eén van deze zeven Engelen toonde Johannes ook het groote Babylon, de moeder der hoeren en der gruwelen op de aarde, terwijl een andere Engel den volkomen val van Babylon verkondigt. (Openb. 17 : 1 en 18 : 1.) Uit dit alles leeren wij, hoe onze Heer, Wien al het oordeel gegeven is, Zich van de Engelen zal bedienen bij deze toekomstige oordeelen over de aarde.

Ten laatste is de groote dag, door de profeten de dag des Heeren genoemd, gekomen. Het is de dag, waarover Hij zoo dikwijls gesproken heeft, „als het teeken van den Zoon des Menschen zal verschijnen in de hemelen," wanneer de bewoners der aarde, „den Zoon des Menschen zullen zien komen op de wolken des hemels met groote kracht en heerlijkheid." Het is de dag, wanneer Hij komt in de heerlijkheid Zijns Vaders met Zijne Engelen, de dag, waarop de sluier zal worden opgetrokken en de Engelen zullen worden gezien op veel grooter schaal dan toen Hij in Bethlehem Zijn intrede in de wereld deed.

Het negentiende hoofdstuk der Openbaring

geeft ons een groot profetisch beeld van die komende gebeurtenis. De hemel is opnieuw in beweging, want nu is de tijd gekomen, dat Hij Zich uit den hemel zal openbaren met Zijn machtige Engelen, dat Hij verschijnt, om de Zijnen tot Zich te nemen. Een groote stem eener groote schare in den hemel zingt haar halleluja. „Halleluja! de zaligheid, en de heerlijkheid, en de eer, en de kracht zij den Heere, onzen God!” En als zij ten tweeden male hun „Halleluja!” hebben uitgeroepen, vallen de vierentwintig oudsten en de vier Cherubs neder en aanbidden God, zeggende: „Amen, Halleluja!” Dan komt de stem eener groote schare, welke het ontelbare heir der Engelen moet zijn, als een stem veler wateren, als een stem van sterke donderslagen, zeggende: „Halleluja! want de Heere, de almachtige God, heeft als Koning geheerscht.” De hemel is vervuld van lof en blijdschap, omdat alles gereed is voor de groote openbaring, waarop de eeuwen gewacht hebben. De bruid van het Lam, de verheerlijkte Gemeente, is gereed voor haar groote en zalige ontplooiing. Zij is bekleed met rein en blinkend fijn lijnwaad. De aartsengel Michaël als de aanvoerder der hemelsche heirscharen is gereed het werk te doen, dat hem toekomt. (Dan. 12.) Alle Engelen zijn gereed, wachtende op het bevel, om hun plaats in te nemen in den stoet van den Koning der koningen en den Heere der heeren.

De plaats, waar de Heere Jezus zal nederdalen is Zijn geliefd Jeruzalem en de Olijfberg. Jeruzalem zal zich in die dagen weder in een wanhopigen toestand bevinden. Alle volken zullen vergaderd zijn om tegen haar te strijden. In het midden der stad zal een getrouw overblijfsel zijn, dat tot den hemel roept om uitredding. „Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat de bergen van Uw aangezicht vervloten.” (Jes. 64 : 1.) Zij wachten op de komst van den Koning. Zij weten, dat de profeet Zacharia deze belegering van Jeruzalem voorzien heeft, en zij weten ook, wat er verder gebeuren zal. Want er staat geschreven: „En de Heere zal uittrekken en Hij zal strijden tegen de Heidenen, gelijk ten dage als Hij gestreden heeft, ten dage des strijds. En Zijne voeten zullen te dien dage staan op den Olijfberg, dan zal de Heere, mijn God, komen en al de heiligen (Engelen) met U, o Heere.” (Zach. 14.) En als zij opzien naar den hemel, is er plotseling een heerlijk licht. Het teeken van den Zoon des Menschen verschijnt. Als deze geloovige Joden dit zien, juichen zij van blijdschap.

Het is een grooter heerlijkheid dan de heerlijkheid, die de herders omscheen in den nacht, voordat Christus geboren was, een heerlijkheid, zóó groot, dat de natuurlijke zon gaat verduisteren, omdat de Zon der gerechtigheid opkomt. De hemel is geopend en het visioen van den eenzamen gevangene op Patmos wordt geschiede-

nis. (Openb. 19 : 11—16.) De leider en het middelpunt van alles is de Zoon des Menschen, Hij, Die een naam geschreven heeft, dien niemand weet; Wiens naam genoemd wordt het Woord Gods, Wiens naam geschreven op Zijn dij is: Koning der koningen en Heere der heeren. Met Hem zijn de hemelsche heirscharen, de heiligen Gods, allen in wit lijnwaad gekleed. Het dichtst bij Hem is Zijn geliefde bruid, de Gemeente. Dan volgt de menigte der Engelen, Engelen en nog eens Engelen, zoo ver het menschelijk oog de heerlijke gedaanten van deze hemelbewoners, die nu zichtbaar verschijnen, kan aanschouwen. Zij allen prijzen en aanbidden den Heere.

Wij vermelden hier het eerste hoofdstuk van den brief aan de Hebreëen. En als Hij wederom den Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle Engelen Gods Hem aanbidden. Dit is een aanhaling van Psalm 97. Het beteekent niet de geboorte van Christus, want toen was Hij niet de Eerstgeborene, maar de Eéngelboren Zoon. Hij werd de Eerstgeborene in de opstanding. Het inbrengen van den Eerstgeborene beteekent Zijn wederkomst. Dan zullen de Engelen Gods Hem aanbidden, en niet alleen Hem, maar ook Zijn lichaam, Zijn Gemeente. Hij wordt nu in Zijn heiligen verheerlijkt. Elk van hen wordt naar Zijn beeld veranderd. De zalige hoop wordt verwezenlijkt: „Wij zullen Hem gelijk worden, want wij zullen Hem zien gelijk Hij is;” en Hij zal in

dien dag verheerlijkt worden in Zijn heiligen en wonderbaar worden in allen, die gelooven. (2 Thess. 1 : 10.) In dien glorieijken dag en bij de gebeurtenissen, die daarmede verband houden, zullen de Engelen op den voorgrond treden. Dit wordt ons in beide Testamenten geleerd. De Heiland sprak ervan, toen Hij op aarde was. De apostel Paulus leerde het; hij spreekt profetisch van den tijd der „openbaring van den Heere Jezus van den hemel met de Engelen Zijner kracht, met vlamvend vuur wraak doende over degenen, die God niet kennen en over degenen, die het evangelie van onzen Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn.” (2 Thess. 1 : 7—8.) Een Engel wordt gezien, staande in de zon, de roofvogelen uitnoodigende tot het groote avondmaal van het oordeel Gods. Zij zullen door Hem gebruikt worden, om de ongerechtigheden uit Zijn koninkrijk te verwijderen, om de goeden van de boozen te scheiden. „Hij zal Zijne Engelen uitzenden met een bazuin van groot geluid, en zij zullen Zijne uitverkorenen bijeenvergaderen uit de vier winden, van het ééne uiterste der hemelen tot het andere uiterste derzelve.” (Matth. 24 : 31.) Ongetwijfeld zal de Heere Zich nog op vele andere wijzen van Zijn Engelen bedienen.

Wanneer Zijn koninkrijk gevestigd zal zijn op de aarde, wanneer de heerlijkheid des Heeren zal rusten op Jeruzalem, (Jes. 4.) wanneer de

heerlijkheid des Heeren en de kennis daarvan, niet op geestelijke, maar op natuurlijke en zichtbare wijze de aarde zal bedekken, zooals de wateren de zee bedekken, zal er een wonderbare gemeenschap zijn tusschen den hemel en de aarde. Niemand kan zich een voorstelling daarvan maken.

Daarginds in de hemelen, waar wij nu de zon, de maan en de sterren zien, de heerlijkheid Gods verkondigende, zullen wij eenmaal het Nieuwe Jeruzalem aanschouwen. Daar is Zijn heilige troon. Van daaruit regeert Hij over de aarde, Hij regeert en Zijn heiligen regeeren met Hem. De troon in het aardse Jeruzalem is ook de Zijne, want het is de troon van Zijn vader David. Ezechiël zegt ons, dat een vorst op dien troon zal zitten en onder Hem zal regeeren. (Ezech. 44 : 3.)

Jakob zag in zijn droomvisioen de Engelen Gods opklimmende en nederdalende op de ladder. De Heere Jezus Christus beloofde aan Nathanaël en aan Zijn discipelen een geopenden hemel, „en de Engelen Gods opklimmende en nederdalende op den Zoon des menschen.” Zoo is het in het verleden nooit geweest. Maar het zal zoo zijn in den dag, wanneer Hij zal geopenbaard zijn. Hemel en aarde zullen vereenigd worden. De halleluja's van de aarde zullen worden beantwoord door de halleluja's in de hemelen, en de boodschap, die de hemelsche heirscharen over

de nachtelijke velden van Bethlehem uitzongen,
is vervuld: „Eere zij God in de hoogste hemelen,
vrede op aarde, in de menschen een welbehagen.”

Nooit tevoren hebben Gods kinderen zoo zeer het geloovig uitzien naar de openbaring der onzichtbare dingen noodig gehad als in onze dagen. De genietingen der wereld worden hoe langer hoe aantrekkelijker gemaakt door den god dezer eeuw om de oogen dergenen, die niet gelooven, te verblinden. Wij ook zijn voortdurend in gevaar, de onzichtbare dingen uit het oog te verliezen, omdat de blik des geloofs verduisterd wordt door het materialisme van onze dagen. Wij weten echter, dat wij de eerste strepen der morgenschemering zien doorbreken; de morgenster begint te rijzen.

Moge het Gode behagen, deze bladzijden te gebruiken, om onze zielen als van Zijn wachtende kinderen te verkwikken, ons met een heilig verlangen te vervullen, onze voeten te richten op het pad der heiligmaking en ons den moed des geloofs te geven, om voort te gaan in Zijn dienst, totdat de dag aanbreekt en de schaduwen zullen wegvlieden!

EINDE.